БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 200 (16.890). ● 27 август 1977 йил, шанба ● Баҳоси 2 тийин.

СУРХОНДАРЁ МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ СЛЁТИ

ТЕРМИЗ, 26 август. (ЎзТАГ). Сурхондарё механизаторларининг бўлиб ўтган слётида юбилей йили пахта ҳосили йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш вазифалари муҳокама қилинди. Слёт қатнашчилари областдаги барча механизаторларга мурожаат қилиб, уларни ҳамма жойда ипатоволик ғаллакорларнинг тажрибасини ёйишга чақирдилар. Ҳосилнинг саксон процентини машиналар билан териш мажбурияти олинди.

Слётда область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов нутқ сўзлади.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ — УЛКАН ЮТУҚЛАР ЙИЛИ БЎЛСИН!

ПАХТАКОРЛАРГА — АЪЛО ДАРАЖАЛИ ТЕХНИКА

26 август куни «Ташсельмаш» заводи коллективи қуввати оширилган «ХН—3,6—0,1» маркали пахта териш машиналарининг дастлабки туркумини пахтакорларга топширди. Бундай агрегатлар ишлаб чиқарила бошланганлиги — корхона меҳнатчиларининг асосий вазифасини ҳал этишда: мамлакат деҳқонларига «оқ олтин» теришни механизациялашга ёрдам бериш йўлида қўйилган янги қадамдир. Ўзбекистон деҳқонлари бу йил Ватанга беш миллион уч юз олтмиш минг тонна пахта етказиб бериш, ҳосилнинг 70 процентини машина-механизмлар ёрдамида териб олиш мажбуриятини олганлар. Эндиликда янги юксак самарали агрегатлар «зангори кемалар» қаторидан жой олди.

Тўрт қаторли қудратли пахта териш машиналари ишлаб чиқарила бошланганлиги — совет пахтачилигини механизациялашда шонли босқич, СССР янги Конституцияси лойиҳасининг мамлакат экономикаси «ижтимоий ишлаб чиқаришнинг, тақсимот ва айирбошлашнинг барча бўғинларини ўз ичига олган яхлит халқ хўжалик комплексидир» дейилган сатрларини яққол тасдиқловчи мисолдир. Ўзбекистон билан Белоруссия машинасозлари, конструкторлари қалин ижодий ҳамкорликда янги машина — «МТЗ-80Х» тракторининг энергетика асосини яратдилар. Минскдаги турдош корхона коллективи билан ҳамкорликда Тошкент трактор заводида мана шу тракторни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Моторининг қуввати 80 от кучига тенг яъни аввалги моделга нисбатан 30 от кучи кўп бўлган трактор пахтакорларнинг меҳнат унумдорлигини анча кўпайтириш, йиғим-терим ишларинигина эмас, ғўза парваришидаги бошқа барча агротехника ишларининг ҳам сифатини ошириш имконини беради. Шу машина ишлаб чиқарилиши муносабати билан пахтачиликнинг бутун технологияси олға томон муҳим қадам қўяди. «МТЗ-80Х» трактори пахта териш машинаси учун шасси бўлишдан ташқари культиватор ва бароналардан, ғўзапоя йиғувчи ва сеялкалардан, кўрак чувиш машиналари ва бошқа қурилмалардан самаралироқ фойдаланишга ҳам ёрдам беради. Шу тракторга тиркалган ва далаларга химикатлар сепадиган аппаратлар унумдорлиги жиҳатидан самолётларга тенглашиб қолади. Бу машина транспорт поездларини — пахта ортилган оғир юкли тележкаларни тортади.

«Ташсельмаш» заводининг кенг шпиндель цехи гуллар, шиорлар ва транспарантлар билан безатилган. Қуввати оширилган дастлабки пахта териш машиналари чиқарила бошланганлигига бағишланган байрамга ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари олимлар ва конструкторлар, қишлоқ меҳнатчилари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари келишди.

Махсус майдонда машинасозларнинг Улуғ Октябрь 60 йиллигига совғаси — тўрт қаторли «зангори кемалар» шай бўлиб чизилиб турибди. Ҳар бир машинанинг бортига маҳкамлаб қўйилган металл лавҳачада шу машинанинг штурвалини бошқариш шарафига муяссар бўладиган механизаторнинг исми ва фамилияси ёзиб қўйилган. Бундай машиналар 25 та бўлиб, улар республикадаги энг яхши механик-ҳайдовчилардан йигирма беш кишига берилади. Уларнинг ҳаммаси пахтазорларда шараф билан астойдил ишламоқдалар, пахта йиғим-теримида йилдан-йилга энг юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Машинасозлар ўзларининг комбайнлари ишончли қўлларга топширилаётганлиги билан фахрланадилар.

Тантанали митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев кириш сўзи билан очади.

«Ташсельмаш» ишчилари социалистик мусобақасининг пешқадамларидан бири, КПСС XXV съезди делегати, туникасоз Маҳмуд Мўйдинов минбарга чиқади. Қуввати оширилган тракторга ўрнатилган машиналарни ишлаб чиқариш бошланганлиги, дейди у, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш юзасидан КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифани ҳал этишга ташсельмашчилар қўшган ҳиссадир. Бу — Ўроқ ва Болға иттифоқининг, ишчилар синфи билан социалистик қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг бузулмас иттифоқининг моддий ифодасидир. «Ташсельмаш» коллективи Ўзбекистон ҳамда мамлакатнинг бошқа қардош республикаларидаги пахтакорларга юксак унумли, пишиқ-пухта техника етказиб бериш соҳасидаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришга астойдил бел боғлаган.

Турсуной Охунова сўзга чиқади. У меҳнат аҳли тўғрисида, совет пахтачилигини ривожлантириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматга, Леонид Ильич Брежневга республиканинг барча механизаторлари номидан қизғин миннатдорчилик билдирди. «Ташсельмаш»да эндигина тайёрланган ажойиб янги машиналар пахтакорларнинг Ватанга берган ваъдаларини бажаришда, юбилей йили ҳосилини тез ва нест-нобуд қилмай, харажатларни жуда камайтирган ҳолда йиғиб-териб олишларига ёрдам беради.

Митингда сўзга чиққан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўлан Дадажонов, СССР Олий Советининг депутати Энвер Алиев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Пардагул Рўзимова ва бошқа механизаторлар ҳам ўз номлари ёзиб берилган янги машиналарда зарбдорларча меҳнат қилиб, муносиб меҳнатлари билан Ўроқ ва Болға иттифоқини мустаҳкамлашга қарор берганликлари тўғрисида гапирдилар. Улар пахтачилик учун янги серунум машина— механизмлар яратиш соҳасида олимлар, инженерлар, ишчилар сарфлаган куч-ғайратга юксак баҳо бериб, юбилей пахта йиғим-терими кунларида астойдил меҳнат қилишга сўз бердилар.

Тўлқинлантирувчи дақиқалар бошланади. Оркестр садолари остида «Ташсельмаш» заводининг энг яхши меҳнатчилари, ветеранлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари, орден ва медалларнинг кавалерлари пахта фронтининг қаҳрамонларига машиналарнинг калит ва паспортларини топширадилар. Энди «зангори кемалар»нинг колонналари далаларга, юбилей йили ҳосилини йиғиб-териб олиш авж олдирилаётган жойга томон йўл олади. Ишчилар эстафетаси далаларнинг меҳнатчиларига топширилади. Ташсельмашчилар пахтакорларга оқ йўл ва меҳнатда катта ғалабалар тилайдилар.

Тантанали митингда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

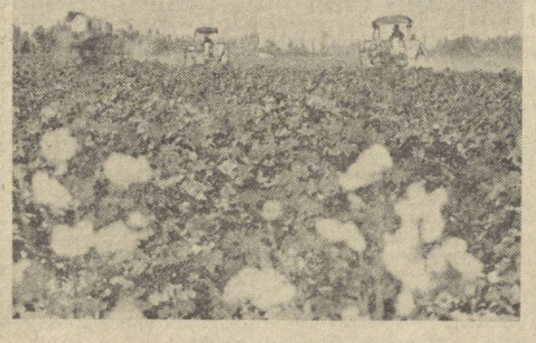

Тошкент область Бўка районидаги Тимирязев номли колхозда машина теримига тайёргарликнинг сўнгги босқичи — ғўзаларни дефолиация қилишга киришилди. Суратда: (чапдан ўнгга) механизаторлардан Й. Абдураҳмонов, С. Бўриев ва бригада бошлиғи А. Раҳмонов барглари сунъий йўл билан тўктириладиган ғўзаларни кўздан кечиряпти. Пастдаги суратда далаларда дефолиация ўтказилаётган пайт тасвирланган.

А. Усмонов ва А. Рисқиевлар фотоси (ЎзТАГ).

«ОҚ ОЛТИН» МАВСУМИ БОШЛАНДИ

● ФАРҒОНА

«Коммуна» колхози Тошлоқ районида биринчи бўлиб пахтани танлаб теришга киришди. Юбилей йилида 56 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнерлик «оқ олтин» ҳосили олишни мўлжаллаб қўйган Ёрмат Умматов бошлиқ бригада аъзолари йиғим-теримнинг дастлабки кунлариданоқ юксак суръат билан меҳнат қилмоқдалар.

Охунбобоев районидаги Ленин номли, «Октябрь 50 йиллиги», Қува районидаги «Коммунизм», Охунбобоев номли колхозлар ҳамда Фарғона областидаги бошқа хўжаликлар ҳам пахтани танлаб теришга киришдилар. [ЎзТАГ].

ҚУРУВЧИЛАР ЗАФАРИ

ИККИ ЙИЛЛИК ПУДРАТ ИШЛАРИ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

«Андижанводстрой» трестининг коллективи байрамолди кунларида меҳнат вахтасида туриб ишлаб катта муваффақиятларга эришди. Қурувчилар Улуғ Октябрнинг шонли юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб икки йиллик пудрат ишлари планини муддатидан илгари, 20 августда бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Трест бўйича шу муддат мобайнида 46 миллион сўмлик ҳажмда иш бажарилди. Трестга қарашли барча ташкилотларнинг коллективлари яхши меҳнат қилдилар.

Беш йиллик бошлангандан буён қатор объектлар қурилди ва ишга туширилди. Андижон гидромелиорация техникуми комплекси, Бахт насос станцияси, Шаҳрихон станциясини реконструкция қилиш ишлари ва бошқа улкан объектлар шулар жумласига киради. Бундан ташқари 90 километр масофани ўз ичига оладиган канал бетон билан қопланди, 5200 гектар майдоннинг мелиоратив ҳолати яхшиланди, 5,5 минг квадрат метрга яқин уй-жой фойдаланишга топширилди, 990 гектар янги ерлар ўзлаштирилди. Бу эса қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил кўтаришда ҳамда сув танқислигини камайтиришда деҳқонларга катта ёрдам берди.

Буларнинг ҳаммаси қурувчиларнинг, инженер-техник ходимларнинг ҳамда хизматчиларнинг ижодий меҳнатлари натижасидир. Улар ишда самарадорлик ва сифатни ошириш учун мусобақани кенг авж олдириб ана шундай катта ютуққа эришдилар. Трестнинг 15 механизатори Рязань ва Владимир областлари қурувчиларининг ташаббуси асосида ишлаб, «Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажарамиз!» деган шиор остида мусобақалашиб ишламоқдалар.

Трест қурувчилари мамлакатимизнинг Асосий Қонуни лойиҳасини якдиллик билан маъқуллаб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун интилиб, ички резервларни ишга солиб, шонли юбилейгача қўшимча равишда икки ярим миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини, меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқни ошириб бажаришга, планда кўзда тутилган барча қувватларни яхши сифат билан ўз вақтида топширишга аҳд қилишган.

ЯНГИ ДЮКЕР

НАМАНГАН, [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдирган «Наманганводстрой» трести коллективи яна бир муваффақиятга эришди. Катта Наманган канали қурилишининг Тўрақўрғон участкасида зафар байроғи кўтарилди. Бу ерда узунлиги 180 метр келадиган янги дюкер муддатидан илгари қуриб ишга туширилди.

Бу ерда дастлаб ер қатлами ғоят мураккаб бўлганлиги туфайли бир неча марта кучли портлаш ўтказилди. Сизот сувлар махсус насосларда тортиб олинди. Қум, шағал ва бошқа хил қурилиш материаллари конвейер усулда тезкорлик билан ташиб келтирилди ва пешма-пеш ишлатилди. Шундай қилиб қурувчилар юксак меҳнат унумдорлигига эришиб, 30 минг сўмлик маблағ тежаб қолишди. Қурилишда 80 минг кубметрли тупроқ ишлари бажарилди, 5 минг кубметр темир-бетон ётқизилди. З. Нишонов, Ш. Ражаббоев ўртоқлар бошлиқ комплекс бригадаларнинг ҳар бир аъзоси меҳнатда зўр ғайрат кўрсатдилар.

Янги дюкер устидан ўтган Косонсой каналига 5 та селхона, 20 дан ортиқ ҳовуз қурилди. Бу тадбир экинларни селдан муҳофаза қилиш билан бирга сувнинг исроф бўлишига чек қўяди. Бунёдкорлар ғайрати туфайли Тўрақўрғон, Чуст, Косонсой районининг хўжаликларида суғориш ишлари яхшиланди. Областда қўшимча бир неча минг гектар янги ерларни ўзлаштириш имконияти яратилди.

Т. НАЗИРОВ.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

РАЙОНДА БИРИНЧИ

ҚИЗИЛТЕПА [«Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан]. Райондаги «Москва» колхозининг Файзулла Поччаев бошлиқ чўлқуварлар бригадаси йиллик пахта тайёрлаш планини биринчи бўлиб бажарди. Давлат тайёрлов пунктига 115 тонна биринчи сорт «оқ олтин» топширилди. Биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 23 центнердан ҳосил териб олинди.

Бригада аъзолари ҳосил чўғини чамалаб кўриб, гектаридан яна 17 центнердан хирмон кўтариш, ялпи ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

БУХОРО [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Шофиркон районидаги Ленин номли колхозининг механизатори Жўрақул Садиров ўзининг тўрт кишилик звеноси билан янги ўзлаштирилган Жилвон массивига шу йилнинг бошларида кўчиб чиққан эди. Улар қумлоқ, тошлоқ ва янтоқзорлардан 24 гектар ер ажратиб олиб, яхши ният билан «Тошкент-1» навли чигит қадашган эди.

Звенонинг марди-майдон пахтакорлари Октябрь революциясининг шонли 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 20 центнердан ҳосил оламиз деб қатъий қарор қилишди.

Мардонавор меҳнат эвазига ҳосил мўл бўлди. Звено азаматлари теримни жадал олиб бориб, Бухоро областида биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Халқ хўжалик планида белгиланган 30 тонна ўрнига ота-Ватанга 35 тонна чўл дурдонаси армуғон этилди. Улар ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, давлатга яна 20 тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан қўшимча мажбурият олишди.

Жилвон массивида деҳқончилик қилган Нормурод Элиев ва Шамси Ўзбеков ўртоқлар бошлиқ механизациялашган звеноларнинг коллективлари ҳам ғалаба рапортини бериш арафасида туришибди.

Т. ҚОДИРОВ.

АНДИЖОН

ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИЛАР

МАРҲАМАТ. Райондаги «Пахтакор» колхозининг адирда ташкил этилган Носир Йўлдошев бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 20 центнердан пахта ҳосили териб олиб, йиллик планни бажардилар. Пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Далаларда ҳали ҳосил кўп. Миришкор деҳқонлар ҳамма ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва ялпи ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун кураш бошладилар.

ЛЕНИН. Районда хушхабар тарқалди. Энгельс номли колхознинг 70 ёшли бободеҳқон Абдуқаҳҳор ота Холдоров бошлиқ пахтачилик бригадаси аъзолари зафар қучдилар, гектаридан 25 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни муддатидан илгари адо этдилар. Бригадада ҳосил йиғим-терими тезкорлик билан давом эттирилмоқда. Ялпи ҳосилдорликни 40 центнерга кўтариш бригада пахтакорларининг шарафли ишидир.

Шу райондаги «Правда Востока» колхозининг гектаридан 45 центнердан дурдона етиштириш учун курашаётган Фозилжон Фармонов бошлиқ бригадаси ҳам маррага етди. Эрта-индин Хўжаобод районидаги қатор пахтачилик бригадалари ғалаба рапортига имзо чекадилар.

Андижон области пахтакорлари Октябрь 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақани кучайтириб, пахта теримини авж олдирмоқдалар.

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

Ўзбекистон меҳнаткашлари Ҳиндистон мустақиллигининг 30 йиллигини нишонламоқдалар. Совет—Ҳиндистон дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлимининг коллектив аъзолари бўлган корхоналарда, колхозларда ва муассасаларда кечалар ва йиғилишлар ўтказилмоқда. Кўргазмалар ташкил қилинмоқда. Шаҳарларда ва район марказларида ҳинд фильмлари намойиш қилинмоқда.

26 август куни Тошкентда дўст Ҳиндистон давлатининг миллий байрамига бағишланган тантанали йиғилиш ўтказилди. Йиғилишда Совет—Ҳиндистон дўстлиги ойлиги ўтказилиши муносабати билан мамлакатимизга келган Ҳиндистон — Совет маданият жамиятининг активлари бўлган ҳинд парламент аъзолари делегацияси иштирок этди. Йиғилиш аҳли уларни самимий кутиб олди.

Совет — Ҳиндистон дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими ижроия комитетининг раиси, Ўзбекистон халқ шоираси З. Исроилова (Зулфия) йиғилишда доклад қилди.

Республика пойтахти жамоатчилигининг вакиллари ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлган Совет—Ҳинд дўстлиги доимо мустаҳкамланиб, ривожланиб бораётганлиги ҳақида мамнуният билан гапирдилар. Сўзга чиққан нотиқлар ҳинд дўстларни байрам билан қутлаб, янги жамият барпо этишда, тинчлик ва тараққиёт учун курашда уларга янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

Йиғилишда Ҳиндистон делегациясининг бошлиғи — Жаната парти бош секретари М. Лимайе ва делегациянинг бошқа аъзолари сўзга чиқдилар. Улар ҳинд халқи ҳал қилаётган проблемалар тўғрисида гапириб, ўз ватандошларига дўстона ҳис-туйғулар билдираётган совет кишиларига миннатдорчилик изҳор этдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Ҳиндистон — Совет маданият жамияти миллий кенгашига табрикнома йўлладилар.

Йиғилиш ўтказилган Санъат саройида Ҳиндистон ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи кўргазма очилди. (ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ АКТИВЛИКНИ ОШИРАЙЛИК

Ўзбекистон новаторлари бир юз эллик минг кишилик армиясининг фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи ихтиролар ва такомиллаштирилган машиналарнинг жуда кўп макетлари, диаграммалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Мажлислар залининг фойесида ташкил қилинган кўргазма стендларига қўйилган. Бу ерда 26 август куни ихтирочилар ва рационализаторларнинг биринчи республика слёти бўлиб ўтди.

Слёт қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан слётнинг фахрий президиумига сайладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг табрикномаси қарсаклар билан кутиб олинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин табрикномани ўқиб берди ва нутқ сўзлади.

Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг раиси Н. М. Маҳмудова КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорлари асосида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида республика ихтирочилари ва рационализаторларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди. Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон новаторлари КПСС XXV съездининг тарихий режаларини амалга оширишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашнинг янги резервларини қидириб топиш ва жорий этишга ўз куч-ғайратларини сарфлаётганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Бу йил, деб таъкидлашди слёт қатнашчилари, новаторлар КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленумининг қарорлари, СССР янги Конституциясининг лойиҳаси туфайли вужудга келган алоҳида шавқ-завқ билан ишламоқдалар.

Сўзга чиққан нотиқлар республика ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг барча бошланғич ташкилотлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига актив қўшилганликларини уқтириб ўтдилар. В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг, Тошкент трактор заводининг ва бошқа корхоналарнинг рационализаторлари ва ихтирочилари катта муваффақиятларга эришдилар. Юбилей йили бошидан буён новаторларнинг минглаб таклифлари жорий этилди. Бу таклифларнинг жорий этилиши натижасида қирқ миллион сўмдан кўпроқ иқтисодий самара олинди. Нотиқлар ҳар бир ихтирочи ва рационализаторнинг бурчи — ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш жараёнида актив қатнашишдан, барча янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий этишда ташаббус кўрсатишдан, меҳнат мусобақасида пешқадам бўлишдан иборатдир, деб таъкидладилар.

Слёт иштирокчилари Ўзбекистондаги барча ишчиларга, инженер-техник ходимларга, ихтирочиларга ва рационализаторларга мурожаат қабул қилдилар.

Слёт ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар Л. И. Греков, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, А. А. Хўжаев, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари М. Д. Мухортов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЖИЗЗАХ, 26 август. (ЎзТАГ). Жиззах область партия комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VI пленумининг якунлари ҳамда КПСС XXV съезди талаблари асосида партияга қабул қилиш ва ёш коммунистларни тарбиялаш ишини янада яхшилаш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди. Муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

БУХОРО, 26 август. (ЎзТАГ). Бухоро область партия активи бўлиб ўтган йиғилишининг иштирокчилари ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш ва областда жамиятга хилоф ҳаракатларга қарши кураш самарадорлигини ошириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари А. Каримов сўзга чиқди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ВАКИЛЛАРИ — СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИНИНГ МЕҲМОНИ

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган Ўзбекистон ССР юбилей экспозицияси жойлашган павильонни келиб кўраётган кишилар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Москваликлар ва пойтахт меҳмонлари Лениннинг буюк васиятлари рўёбга чиқарилганлиги туфайли Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистон халқлари ҳаётида рўй берган жуда катта ўзгаришларни акс эттирувчи экспонатлар билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар.

Ҳозир павильонда Қорақалпоғистон АССР вакиллари билан учрашувлар бошланди. Автоном республика меҳнатчилари делегацияси составида Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Рўзимбетов, Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз шоликори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Уббиниёз Бекниёзов, «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг хўжалик ҳисобидаги комплекс-механизациялашган бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Алексей Кан, республика касалхонасининг врачи, СССР Олий Советининг депутати Тловбека Бекниёзова ва Қорақалпоғистоннинг бошқа донгдор кишилари бор.

Делегация аъзолари автоном республика меҳнаткашлари Советлар мамлакатининг шонли юбилейини катта муваффақиятларга эришиш билан кутиб олаётганликлари тўғрисида, СССР Конституцияси лойиҳасининг муҳокамаси Орол бўйи шаҳар ва овуллари аҳолисининг сиёсий ва меҳнат ғайратини янада ошириб юборганлиги ҳақида гапириб бердилар. Павильон томошабинларига делегация олиб келган янги экспонатлар — саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг намуналари кўрсатилди.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Қорақалпоғистон кунлари ўтказилаётган пайтда делегация аъзолари тематик учрашувларда қатнашадилар. Нукус Давлат университетининг «Хурлиман» вокаль-чолғу ансамбли виставка томошабинлари ҳузурида ўз маҳоратини намойиш қилади.

(ЎзТАГ).

Геологларнинг халқаро семинарида

БМТ Иқтисодий комиссияси Африка мамлакатлари учун «Фойдали қазилма манбаларини қидириш ва разведка қилишнинг замонавий методлари» мавзуида Тошкентда ўтказилган халқаро семинарда 26 август куни машғулотлар тугади. Африкадаги 19 давлатдан келган ер ости бойликларининг разведкачилари ўн бир кун давомида таниқли совет ва чет эл мутахассисларининг лекцияларини тингладилар, мунозараларда қатнашдилар, Ўзбекистон пойтахтидаги геология муассасаларининг иши билан танишдилар. Энди улар республикадаги кончилик ва геология-разведка корхоналарига танишув сафарига чиқадилар. Бу сафар программасида Олмалиқ кон-металлургия комбинатига, Ўртабулоқ газ конига, «Самаркандгеология» бирлашмасига, Тахтақорача метингранит мармар карьерига бориш кўзда тутилган. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия органларида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг инспектори Виктор Акимович **Емцовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

ИНСОН МЕҲНАТИ БИЛАН УЛУҒ

СССР янги Конституцияси лойиҳасининг ишлаб чиқилиши ва унинг умумхалқ муҳокамасига тақдим этилиши Улуғ Октябрнинг 60 йиллик шонли юбилейи нишонланадиган йилнинг энг буюк сиёсий воқеаларидан биридир. Совет халқи Конституция лойиҳасини юксак ватанпарварлик руҳи билан кутиб олди ва уни қизғин муҳокама қилмоқда.

Бунинг боиси шундаки, СССР янги Конституциясининг лойиҳаси совет халқи эришган тарихий социал-иқтисодий ютуқларни акс эттиради. Унда мамлакатда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги, «ривожланган социалистик жамият коммунизм йўлидаги босқич» эканлиги уқдирилган. Бу жамиятда халқ фаровонлиги доимо ошиб бормоқда, шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун тобора қулай шарт-шароитлар яратилмоқда.

Иккинчидан, лойиҳа гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини, инсон фаолиятининг хилма-хил ва турли-туман соҳаларини — меҳнат ва унга тўланадиган ҳақни, турмушни, халқ фаровонлиги даражасини ҳамда совет халқи турмуш тарзи тушунчаларини ўз ичига олади.

Лойиҳада коммунизмнинг ажойиб принципларидан бири: «ҳар бир кишининг бахт-саодати тўғрисида ҳамманинг ғамхўрлик қилиши ва ҳамманинг бахт-саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилиши...» ҳаётимизнинг қонуни қилиб олинган. Бу коммунистик идеал асосида инсон, унинг қадр-қиммати, меҳнати, меҳнат орқали инсонни улуғлаш мантиғи чуқур маънода ифодаланган.

Ҳар бир совет кишиси ҳаётига ғоят алоқадор бўлган социал ҳуқуқлар комплекси ичида меҳнат қилиш ҳуқуқи лойиҳада алоҳида ўрин тутади. Лойиҳанинг ўн учта моддасида ё у, ёки бу маънода меҳнат ҳақида гап боради. 13-моддада совет кишиларининг эркин меҳнати ижтимоий бойликни кўпайтириш, халқнинг ва ҳар бир совет кишисининг фаровонлигини ошириш манбаи эканлиги ёзилиб, меҳнатнинг социал-иқтисодий моҳияти, инсон ҳаётида тутган беқиёс ва улкан ўрни таъкидланган.

Ижтимоий фойдали меҳнат ва унинг натижалари кишининг жамиятдаги мавқеини белгилайди. Социализмнинг капитализмдан беҳисоб афзаллиги «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша» деган принципни СССРдаги меҳнат қобилиятига эга бўлган ҳамма миллат ва элат кишилари учун тўла таъминлаб беришда намоён бўлди. Коммунизм томон борган сари умумхалқ давлатининг меҳнатни ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириб бориши натижасида меҳнат ҳар бир совет кишисининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айлана боради.

Ҳозир амалда бўлган Конституцияга нисбатан лойиҳанинг 40-моддасида баён қилинган меҳнат қилиш ҳуқуқи қизиқиши, қобилияти, профессионал тайёргарлиги, билимига мувофиқ ҳамда ижтимоий эҳтиёжларни ҳисобга олган ҳолда касб танлаш, машғулот ва иш турини танлаш ҳуқуқи билан яна кенгайтирилган ва тўлдирилган.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда саноат ишлаб чиқариши жадал суръатлар билан ривожланди. 1977 йилга келиб республикада саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1913 йилдагига нисбатан 67 баравардан кўпроқ ўсди.

Республика саноатининг келажаги яна ҳам порлоқ. Ўнинчи беш йилликда у яна ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Ўзбекистонда ишлаб чиқарувчи кучларнинг жадал ривожланиши саноат билан бир қаторда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ҳам тез суръатлар билан борди. Бунга 100 мингдан ортиқ ирригация-мелиорация коммуникациялари қурилганлиги ёрқин далилдир.

Республика деҳқонлари ўнинчи беш йиллик охиригача пахта етиштиришни 6 миллион тоннага, донни 3,5-4 миллион тоннага, мева-сабзавот маҳсулотларини 6 миллион тоннага етказишни ва чорвачиликни кенг миқёсларда ривожлантиришни таъминлашни кўзлаб, зўр шижоат билан фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси совет кишиларига мамлакатимизда меҳнаткаш инсон ҳамиша ўзининг куч-қуввати ва қобилиятини ишга солиш имкониятига эга эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Янги Конституция лойиҳасида инсоннинг қадр-қиммати ва шон-шуҳрати меҳнати билан, меҳнат шароитларини яхшилаш билан узвий боғлиқ эканлиги зўр реалистик асосда баён қилинган. Унда меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисида, оғир қўл меҳнатини қисқартириш, кейинчалик эса ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш негизида уни бутунлай қисиб чиқариш (21-модда) тўғрисида давлат қилаётган ғамхўрлик таъкидланади. Ҳозирги вақтда республика саноатида 3437 поток линиялари, механизациялашган ва автоматлашган линиялар, 1900 дан ошиқ комплекс механизациялашган ва автоматлашган корхоналар, участкалар ва цехлар бор. Меҳнатни энергия билан таъминлаш ўтган 40 йил мобайнида бир неча баравар ошди. Социализмнинг афзаллиги шундаки, бизнинг мамлакатимиз ишлаб чиқаришда жароҳатланиш даражаси энг кам бўлган мамлакат ҳисобланади.

Лойиҳанинг 13-моддасида меҳнатнинг жамият бойлигини ўстиришга таъсири аниқ акс эттирилган. Шу модданинг сўнгги бандида меҳнатни ҳар бир совет кишисининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айлантириш зарурлиги таъкидланган. Бу коммунистик принципни амалга ошириш узоқ муддат талаб қилувчи мураккаб ва кўп қиррали жараёндир. Бунда меҳнатни аста-секин коммунистик меҳнатга айлантириш энг муҳим, энг зарур босқич ҳисобланади. Шуни назар-эътиборга олиб, 13-модданинг охирги бандидаги жумлани қуйидагича баён қилинса, фикр яна ҳам аниқроқ ва яна ҳам тўлиқроқ бўлур эди. **«Давлат ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириш билан меҳнатни аста-секин ҳақиқий коммунистик меҳнатга айлантириш асосида меҳнат ҳар бир совет кишисининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айланишига ёрдам беради».**

Яна бир мулоҳаза: меҳнатнинг характери ва мазмунини ўзгартириш унинг ижтимоий негизигагина боғлиқ бўлмай, шу билан бирга унинг моддий-техника базасига ҳам боғлиқдир. Фан-техника тараққиёти шу асосда ижтимоий ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, оғир қўл меҳнатини қисқартириш ва бора-бора бутунлай тугатишнинг, ниҳоят, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим ижтимоий тафовутларни бартараф қилишнинг моддий-техникавий асосидир. Шунинг учун лойиҳадаги 21-моддани қуйидаги қўшимча билан тўлдириш маъқул кўринади: **«21-модда. Давлат фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга кўпроқ жорий қила бориб, уни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш асосида меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида, оғир қўл меҳнатини қисқартириш, бора-бора бутунлай тугатиш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилади».**

Жамият бойлигини кўпайтиришга, халқ фаровонлигини оширишга хизмат қилаётган меҳнат етук социалистик жамиятимизда миллионларнинг шон-шараф ишига, виждон ишига айланиб бормоқда.

А. ЗИЁДОВ,
М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясы фалсафа ва илмий коммунизм кафедрасининг мудири.

ХАЛҚ БОЙЛИГИ

Мамлакатимиз — бебаҳо табиий бойликларнинг хазинаси. Ер ва ер ости бойликларини, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини қўриқлаш тўғрисида давлатимиз катта ғамхўрлик қилмоқда. СССР Конституцияси лойиҳасининг 18-ва 67-моддаларида табиатни муҳофаза қилиш муҳим вазифа эканлиги алоҳида таъкидланган.

Биз, ўрмончилар Асосий Қонунимиз лойиҳасини чин қалбимиздан маъқуллаб, кутиб олдик. Бахтимиз қомусида инсон ва унинг келажаги ҳақида чинакам ғамхўрлик намунасини кўриб, беҳад қувонмоқдамиз. Бу ғамхўрликка жавобан табиий бойликларни кўпайтириш, ўрмончиликни ривожлантириш — шарафли вазифамиздир.

Шу муносабат билан 67-модданинг биринчи бандида табиат бойликларини сақлаш **СССР гражданларининг бурчи деб аниқ акс эттирилганлигини маъқуллайман ҳамда бу бойликларни кўпайтириш вазифаси гражданлик бурчи тарзида талқин қилинишини таклиф этаман.**

Демак, 67-модданинг биринчи банди қуйидаги таҳрирда берилгани маъқул: **«СССР гражданлари табиатни муҳофаза қилишлари, унинг бойликларини қўриқлашлари ва кўпайтиришлари шарт».**

Биз Хоразм ўрмончилиги шуҳратини тиклаш, воҳа табиатини муҳофаза қилиш ҳозирги ва келажак авлод манфаати учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга, деб ҳисоблаймиз.

О. ПОЛВОНОВ,
Хоразм ўрмончилик хўжалиги ишчиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

БИЗНИНГ ТАКЛИФЛАРИМИЗ

СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 19-моддасида СССРдаги барча миллатлар ва элатларни ривожлантиришга давлат ғамхўрлиги ифодаланган. Маълумки, ривожланган социалистик жамиятда барча миллатлар ва элатлар равнақ топди, уларнинг бир-бирига яқинлашув жараёни қонуний тус олди. Коммунизм қурилиши жараёнида турли миллатлар ва элатларнинг бир-бирига яқинлашуви янада тезлашиши турган гап. Улар аста-секин қўшила боради. Шунинг учун янги Конституция лойиҳасининг 19-моддасини қуйидаги таҳрирда беришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман:

«Совет давлати жамиятнинг социал бирхиллигини кучайтиришга, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутларни йўқотишга, СССРдаги барча миллатлар ва элатларни ривожлантиришга, яқинлаштиришга ва секин аста бир-бирига қўшилишига кўмаклашади».

Бизнингча, асосий Қонун лойиҳасининг 40-моддасини ҳам конкретлаштириш, яъни батафсилроқ баён қилиш керак. Бу моддада СССР гражданларининг меҳнат қилиш ҳуқуқи ва бу ҳуқуқни таъминлаш йўллари ҳақида гап боради. Социалистик жамиятимизнинг буюк афзалликларидан бири шундаки, мамлакатимизда ишсизлик бутунлай тугатилган, совет кишилари эртанги кунга зўр ишонч билан қадам ташламоқдалар. Афсуски, ана шундай катта ва мислсиз имкониятлар ва ҳуқуқларни менсимайдиган шахслар, текинхўрлар ҳам топилиб қолади. Бундай кишиларни огоҳлантириш учун 40-модданинг охирига: **«Ишламаган — тишламас; фойдали меҳнат билан шуғулланмайдиган, кишилар ҳисобига яшайдиган шахслар қонун олдида жавоб берадилар»,** деб ёзиб қўйилишини истардик.

Шунингдек, лойиҳанинг 61-моддаси охирига ҳам **жамоат мулкини талон-тарож қилувчиларга, чайқовчилик билан шуғулланувчиларга, ичкиликбозлар ва порахўрларга — умуман жамиятга зарар келтирувчи шахсларга нисбатан қонун йўли билан жазо бериш жорий қилинади,** деб ёзиб қўйилса айни муддао бўларди.

Лойиҳанинг 48-моддасида СССР гражданларининг давлат ва жамоат ишларини бошқаришда қатнашиш ҳуқуқи белгиланади. Шу моддадаги «Бошқаришда» деган сўздан кейин **«актив қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар»** деб ёзиб қўйилса мақсадга мувофиқ бўлади, деб ўйлайман.

А. НУРУЛЛАЕВ,
тарих фанлари кандидати, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа кафедрасининг доценти.

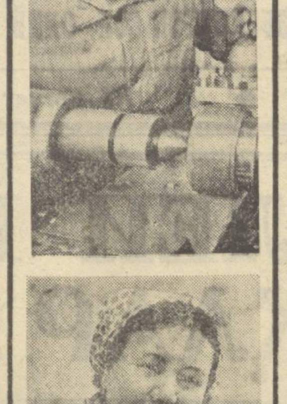

Ишлаб чиқариш пешқадамларининг меҳнат календарларида кун сайин янги-янги саҳифалар очиляпти. Суратларда: (юқоридан) «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг моҳир токари Владимир Яковлевич, Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводининг ветеран ишчиси Татьяна Терина ва Янгийўлдаги автомашиналар ремонти корхонасининг илғор йўнувчи-токари Шонарим Тожибоев ўртоқларни кўриб турибсиз. Уларнинг ҳар бири айни кунларда юбилей йилининг сўнгги ойлари учун маҳсулот тайёрламоқдалар.

И. Глауберзон фотолари.

ЭРТА БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

ТОШКЕНТ РАЙОНИ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ АВГУСТ КЕНГАШИДАН РЕПОРТАЖ

Икки ажойиб фасл — ёз билан кузни боғловчи шодиёна байрам яқинлашмоқда. Ҳадемай, илм-фан уфқлари томон ёш авлод парвозининг яна бир янги босқичи бошланади. Ҳамиша орзиқиб кутиладиган биринчи сентябрь айёми ўзгача файз, ўзгача таровaт билан ажралиб туради. Айниқса, ёш-ялангларнинг қувончи чексиз.

25 август куни республика пойтахтидаги Муқимий номли ўзбек Давлат музикали драма театрига йиғилган Тошкент райони маорифчиларининг қувончи улардан кам эмасди. Театр фойесига навқирон районнинг халқ маорифи соҳасидаги ютуқларини акс эттирувчи диаграмма ва стендлар, ёш авлод мураббийларининг авангарди — илғор маорифчиларнинг фотосуратлари қўйилган. Қийин, аммо олижаноб касб эгалари — педагоглар театр залини тўлдирдилар. Бу ерда шогирдлари бутун республикага машҳур нуроний устоз муаллимлардан тортиб, сентябрь қўнғироғи ҳаётида илк бор билим олишга эмас, сабоқ беришга чорлайдиган ёш ўқитувчиларни ҳам учратиш мумкин эди. Улар ўзларининг анъанавий август кенгашларига байрамдагидек ясаниб келишган.

— Истиқбол эгалари ҳақида ғамхўрлик қилиш бизда умумхалқ иши бўлиб қолган, — деди район партия комитетининг биринчи секретари Юсуф Толипов ўз докладида. — Кейинги йилларда партия ва ҳукуматимиз умумий ўрта таълимни жорий этиш, қишлоқ мактаблари ишини такомиллаштириш тўғрисида ҳамда халқ маорифини янада ривожлантиришга оид бошқа бир қанча қарорлар қабул қилдилар. Ҳар бир ўқув масканидаги юксак иш сифати илм-фанга чанқоқ ёшлару, уларга малакали таълим бераётган устозлар ҳақидаги ана шундай, оталарча ғамхўрликка амалий жавоб бўлади. Райондаги ўттиз еттита мактабда таълим-тарбия соҳасида ўтган ўқув йилида муайян ютуқларга эришилди. Аълочилар олдинги ўқув йилига нисбатан сал кам 500 тага кўпайди. 1700 дан зиёд ўқувчи эса синфдан синфга имтиҳонсиз ўтди.

Мактабларда ўқув-тарбия ишлари савиясини тағин ҳам оширишда, партия сиёсатини чуқур тушунтириш йўли билан ўқитувчи ва ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантиришда мактаб бошланғич партия ташкилотлари ҳар қачонгидан ҳам активлик кўрсатмоқдалар. Раҳбар ва педагогик кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда ҳам уларнинг роли ошиб бормоқда. Район мактабларидаги педагогларнинг сифат состави йил сайин яхшиланиб боряпти. Ёшларни илм чашмаларидан баҳраманд қилишга бел боғлаган 1562 нафар ўқитувчидан 900 га яқини олий маълумотли.

— Жонажон партиямиз XXV съезди томонидан экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида қўйилган улуғвор вазифалар коммунистик қурилишнинг кенг миқёси, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида юқори малакали ишчиларга бўлган эҳтиёж таълим ва тарбия олдига сифат жиҳатидан ҳам, самарадорлик жиҳатидан ҳам янги талаблар қўймоқда, — деди район халқ маорифи бўлимининг мудири Р. Акбаров. — Бу йил мактаб устахоналари учун кўплаб замонавий станок ва бошқа жиҳозлар сотиб олинди. Эндиликда ўқувчиларга дурадгорлик ва темирчилик бўйича дастлабки кўникма ва малака, электротехника, қишлоқ хўжалик машиналари ҳақидаги илк маълумотлар шу устахоналарда берилмоқда.

Коммунистик жамият қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги шароитда ёшларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш ғоявий-сиёсий ишнинг жуда муҳим таркибий қисми бўлиб қолди. Умумдавлат аҳамиятига эга бўлган бу иш халқ маорифи ва мактаб коллективлари зиммасига катта масъулият юклайди. Бу вазифаларни муваффақиятли амалга оширишнинг асосий гарови ёш авлод таълим-тарбиясини ҳаёт билан, ижтимоий фойдали меҳнат билан бундан буён ҳам янада мустаҳкамлайверишдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг Орск шаҳар партия комитетининг ғоявий-тарбиявий ишларга доир масалаларни комплекс тарзда қандай ҳал этаётганлиги тўғрисидаги қарорида ҳам бу масала алоҳида таъкидланган.

Кенгашда сўзга чиққан Қ. Мирвалиев (27-мактаб), Х. Неъматова (5-болалар боғчаси), Э. Жабборов (19-мактаб), У. Султонов (район ҳарбий комиссариати), З. Пиралиева (9-мактаб) ва бошқалар мактабларда таълим-тарбиянинг янги, прогрессив формаларини кенг жорий этиш, ўқитишда техник воситалардан унумли фойдаланиш, рус тили ўқитиш савиясини ошириш, ёш авлод тарбиясида оила, мактаб ва жамоатчилик ҳамкорлиги хусусида гапирдилар.

Фан-техника тараққиётининг эртанги суръатлари мактаблардаги таълимнинг бугунги савиясига боғлиқ эканлиги ҳаммадан ҳам ўқитувчиларга яхши аён. Шу боисдан ҳам Тошкент районі ўқитувчиларининг август анжуманида ўтган ўқув йили натижалари сарҳисоб қилиниб, вазифалар белгилаб олинди.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

АТЛАС ЖИЛОСИ

Ўнлар ташаббуси. Ўн карвонбошининг ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини бажариш учун бошлаган ҳаракати бугун юзлаб издошлар орттирди. Уларнинг кўпчилиги Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи кунигача тўрт йиллик топшириқни бажариш учун курашмоқда. Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг донгдор тўқувчиси Абдубаннон Умаров ҳам ана шу ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берган ўн зарбдорнинг бири.

— Укажон, маслаҳатли ишим бор эди.

Дарвозадан чиқиб келаётган Абдубаннон ўзини кутиб турган тўқувчи аёлни кўрди-ю, тўхтади.

— Салом, опажон. Тинчликми ўзи?

— Гап бундай оповси, — ҳаяжонданми, аёлнинг фикрлари чувалашиб кетди. У бирор фурсат жим туриб қолди. Сменани топшириб чиқиб келаётган одамлар Абдубаннон билан хайрлашишар, уни каёққадир чорлаб, «Қани ҳа бўлмайсанми!», — дейишарди. Ниҳоят, аёл ўзини ўнглаб олиб, шоша-пиша сўзга тушиб кетди. — Отпускада эдим, оповси. Ишга чиқсам, станокларимда бошқа киши ишлаяпти. Кеча бир станокда, бугун бошқасида ишладим. Ҳозир поммастеримиз Ҳайдарали тоғангиздан эртага қаерда ишлашимни сўрадим. «Келаверинг-чи, кўрармиз», — дейдилар..

Абдубаннон аёлнинг ўкинчини ҳам, ўтинчини ҳам тушуниб турарди. Ахир, одам станокка йиллаб кўникади. Сменадоши билан ишлашиб кетгунича озмунча туз тотишадими? Станок ўзгардими, бу тўқувчининг руҳиятига таъсир қилади. Ишида унум пасаяди. Тўқувчи, демакки, маънавий зарар кўрибгина қолмайди: маошдан, устама мукофотлардан ҳам ютқазади. Бу аёлнинг «Жўжабирдай жонмиз, оповси», — деб туришича ҳам бор.

Проходнойда мастер ёрдамчиси кўринди. У Абдубаннон билан қуюқ саломлашаркан, тўқувчига қараб-қараб, томоқ қириб қўярди.

— Тоға, опани ўз ўрнига қўймапсиз-ку?

— Бирор ой бошқа станокларда ишлайди-да энди. — кўзини олиб қочди Ҳайдарали ака. — Бригадамиз икки-уч станок туфайли оқсаяпти. Уларда ҳеч ким ишлашни хоҳламаяпти. Бир томони, метр чиқарсам, мен ҳам мукофот оламанда. Опа—омилкор, ҳар қанақа станокни тез қўлга ўргатиб олади. Бригадага ёрдами тегсин деб ўтказдим, ахир.

— Шу гапларни опага тушунтирмабсиз. Мўлжалингизни айтиб, маслаҳатлашмагансиз.

— Тўғри, — Ҳайдарали аканинг тарвузи қўлтиғидан тушиб кетди.

— Ҳамма иш буйруқбозлик билан битиб кетади деб ўйлагансиз-да?

— Тўғри, жиян, мендан хато ўтганга ўхшайди,— бўшашиб қолди мастер ёрдамчиси.

— Шундай бўлгач, — таъкидлади Абдубаннон, — опани ўз жойига қўяйлик. Ҳалигидақа фикрларни эса, маслаҳатлашиб ҳал қилмоқ лозим.

Ҳайдарали ака ночор аҳволда қолди, «маъқул» деди-ю, хайрлашиб жўнади. Тўқувчи аёл яна ўз станокларида ишлашини эшитиб, қувона-қувона хайрлашди. У катта кўчага чиқиб одамлар орасида кўринмай кетганида ҳам Абдубаннон жойидан қўзғалмай турарди. Ҳозирги суҳбат бир воқеани беихтиёр эслатди унга. «Буни қарангки, ўшанга ҳам ўн йил бўлибди», — шуни ўйлаб, йигит катта кўчага қараб юрди.

Улар бирга ишлашарди. Эргашали Сиддиқов чаққонгина, идрокли тўқувчи эди. Ҳамиша нормани анча ошириб бажарар, ишининг сифатига ҳеч ким эътироз билдира олмасди. Институтни яқинда битириб келган Комилжон Абдиев цехга бошлиқ бўлди-ю, Эргашали ёмонотлиқ бўлдиқолди. «Олий маълумотли мутахассис бўлгани билан Комилжон одамлар билан ишлашни билмасди, — хаёлидан ўтказди Абдубаннон тўқувчиларнинг ғангир-ғунгир суҳбатига қулоқ солиб бораркан. — Кибр-ҳаволи эди».

Йиғилишлардан бирида Эргашали шартта ўрнидан турди:

— Норма бажарилмаётгани, сифатдан путур кетгани ҳақида кўп гапирилаяпти, — у тўқувчиларга бир қараб олди-да, цех бошлиғига мурожаат қилди. — Қани, ўртоқ Абдиев, айтинг-чи, бунақанги бефойда гапу муҳокамаларга қачон чек қўйилади? Ўзим қанча гапирдим. Бунинг сабабини тушунтирдим. Бўлмаяпти, оғайнилар,— Эргашали яна тўқувчиларга юзланди. — Цех бошлиғимиз ишнинг мағзини чақиб кўрмаяпти. Ҳамма ўнғайсизликларимизнинг боши эса — асосда. Гоҳ ипакнинг ишқорини ўтказиб юборишади. Пахталашиб қолган ипак билан атлас тўқиб бўладими?! Гоҳи ишқорини маромига етказишмайди. Ғўраша, мўрт ипак узилгани узилган. Шу хулосаларни керакли жойга етказсак, олам гулистон.

Тўқувчилар Эргашалининг мулоҳазаларини қизғин маъқуллашди. Фақат цех бошлиғи ўзини қўйгани жой тополмасди. Ҳозир шартта туриб, оғзига урсинми бу бақироқнинг? Йўқ, йўқ, асло. Мавриди эмас. Ҳозир гапирсанг, танқидни бўғаяпсан дейишади.

Орадан уч-тўрт кун ўтса ҳамки, асослар яхшиланмади. Охири Эргашали нормани ўзгартиришни сўраб, цех бошлиғига мурожаат қилди. Шунда Абдиев заҳрини сочди:

— Нормани ўзгартирмасам нима қиласан?

— Бу аҳволда ишлаб бўлмайди, — жавоб берди Эргашали.

— Тўқимасанг, қўйиб қўявер, — ўрнидан турди Абдиев. — Бошқа одам топилади.

«Эргашалини ўшанда қўллаб-қувватламадик, — ачиниб, алам билан ўйларди Абдубаннон. — У ўн йил ишлаб қўйганди, ахир. Тўқувчи касби қон-жонига сингиб кетганди. Лекин адоват устунлик қилди, Эргашали бўшаб кетди. Ҳаққоний фикри, дадил сўзи учун шундай бўлди». Тўғри, Эргашали кўп ўтмай яна цехга қайтиб келди. Ҳали-ҳали тўқув станогида ишлаяпти. Шогирдлари беҳисоб.

Кейинги йилларда тўқувчининг меҳнатида юз берган янгиликлар унинг маънавий дунёсини, ишга муносабатини тубдан ўзгартириб юборди. Абдубаннопнинг ўз ҳаёти бунга киёс. Отаси Орифжон устага қарашиб юриб, тароқлаш, атлас тўқиш жараёнларини ўрганиб олди. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтгач, Марғилонда «Атлас» фирмаси ташкил этилганини эшитиб, яна ўз касбида ишлашга жазм қилди.

Дастлабки йиллари иш анча оғир кўчди, албатта. Эски цехлар, дастгоҳлар билан иш суръатини ошириб бўлмасди. Планлар тўлмас, корхона норентабеллигача қолмоқда эди. Орадан кўп ўтмай, фирма планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилди. Ўша йилиёқ план тўлди. Бош корпус қуришга киришилди. Тўқувчилар маҳорати ошди. Икки-уч станокда атлас тўқиш одат бўлиб қолди. Мастер ёрдамчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Тўхтасин ака Хожиматов ёш тўқувчига устозлик қилди, бу мураккаб касб сиру асрорини ўргатди.

Йиллар беиз ўтмади. Уларнинг ҳар бири ўз жилоси билан товланди. Саккизинчи беш йиллик шогирдни устозлар даражасига кўтарди. Тўхтасин ака Абдубаннопнинг ёнига бир йигитни бошлаб келди.

— Танишиб олинглар, — деди у Абдубаннопга синовчан тикилиб, — Бу йигит Андижондан. Исми — Ўринбой. Гап шуки, ўзингдек бўлмаса ҳам шунга етказиб тўқувчи қилиб берасан.

Абдубаннон энди уч станокда ишлай бошлаганди. Шунга қарамай шогирди Ўринбой Охунжонов билан суҳбатлашишга вақт топди, уни атлас тўқиш жараёни, станокнинг иши билан таништирди. Кўп ўтмай, Ўринбой талабчан Тўхтасин аканинг имтиҳонидан ўтиб мустақил ишлай бошлади. Насиба ва Нафиса Хожиматовалар ҳам атлас тўқиш касбини Абдубаннопдан ўрганишди. Айниқса, шогирди Оминахон Эрматова қунтли, синчков чиқиб қолди.

— Ўзим тўрт станокда ишлаш малакасини ҳосил қилишим учун уч ярим йил сарфлагандим,— мамнун эслайди Абдубаннон. — Омина-чи? Бир йил ўтар-ўтмас, тўрт станокни эгаллаб олди. Ҳозир бир бригадада ишлаймиз. Қизиқиши, ишга қунти яхши.

1976 йил январида коммунист Абдубаннон Умаров ўн донгдор ишчи қаторида икки беш йиллик топшириқни бажариш ташаббуси билан чиқди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ватанпарварлик ҳаракатини маъқуллаб, махсус қарор қабул қилди. Изланиш, ҳаракат зонасини тобора зичлаштириш унга муваффақият келтирмоқда. КПСС XXV съезди арафасида олтита станокда ишлашга ўтди. Тўқиган атласининг 97 проценти биринчи сортларга қабул қилина бошланди.

КПСС XXV съезди тўқувчи ижоди учун янги уфқлар очди. Делегат съезддан янги-янги режалар билан қайтди. Касбдошларига самарадорлик ва сифат беш йиллигининг бош вазифалари ҳақида гапириб берди. Ўша кезлари у яна бир станок сўраб олди. 12 декабрь куни 17 минг 700 метр хонатлас тўқиб икки йиллик маррани эгаллагани ҳақида рапорт ёзди.

Етти станок! Бир вақтнинг ўзида ҳаммасининг ишини кузатиш, тўхтаса, созлаб ишга тушириш керак. Бу — айтишга осон. Бу йигит шошилиш нималигини билмайди. Ҳамма иши, смена давомидаги ҳаракати режали. Тўғри, иш тасодифлардан холи эмас. Лекин маҳорат, тажриба ҳамиша ғолиб чиқади, унинг станоклари бир меъёрда гувуллайди.

...Абдубаннон «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси директори қабулхонасига кирганида кеч кириб қолган эди. Рустам Бобобеков телефонда суҳбатлашаётган экан, очиқ эшикдан уни кўрди-ю, ичкарига таклиф қилди.

— Ишлар қалай, ўғлим? — сўради Бобобеков трубкани жойига қўяётиб.

—Уста, сайловчиларнинг наказлари бўйича Олий Советга ҳисобот ёзаяпман, — деди Абдубаннон директор узатган пиёлани қўлига олиб.— Наказлар бажариляпти. Бирлашманинг иккинчи навбат қурилишини 1978 йилдан бошлаш белгиланди. Боғча-ясли қуришга маблағ ажратишди. Ишчиларни тунги сменага олиб келиш ва сменадан кейин тарқатиш учун автобуслар олдик. Шулар ҳақида ҳисобот сўрашибди.

Директор ўйланиб қолди. Кейин Абдубаннопга қаради-да, кулди.

— Сайловчиларингнинг яна бир муҳим наказы ҳали зиммангда, Умаров. Мен медсанчастни кўзда тутаяпман.

— Ўзим ҳам шу мўлжал билан кириб эдим, уста, — қўшилди Абдубаннон. — Ҳисоботда умуман Марғилонда шаҳар қурилишига доир мулоҳазаларимни ёзмоқчиман.

— Хўш, хўш?

— Шаҳримизда сўнгги йилларда кўпгина замонавий бинолар қурилди. Бу — яхши. Лекин шаҳарни кенгайтириш масаласини ҳал қилиш вақти келди. Бу ерда йирик корхоналар қурилаяпти. Демак, яқин келгусида аҳоли яна ҳам кўпаяди. Уй-жой қурилиши, канализация, ободончилик... Булар комплекс, яхлит, бир бутун масалалардир.

Бобобеков Абдубаннопни болалигидан билади. Аммо ҳозир унинг мулоҳазаларини тинглаб, рўпарасидаги йигитни танийолмай ўтирарди. Ич-ичидан қувонарди. Ишчи, оддий тўқувчининг давлат миқёсидаги мулоҳазалари Рустам акани завқлантирарди. Улар узоқ суҳбатлашишди.

— Ўқишинг яхши бораяптими? — кутилмаганда сўраб қолди директор.

— Ҳа, уста, — деди-да, Абдубаннон ёш болалардай қизариб кетди. — Имтиҳонларни яхши топширдим.

— Жуда яхши, ўғлим, — Бобобеков шундай дея, ўрнидан турди, кабинетни айланиб чиқиб, Умаровнинг ёнида тўхтади. — Энг муҳими — ўқиш. Уни тугатиб олсанг — марра бизники. Ҳа, ҳа, марра бизники деяпман. Сен энди ўз билгингча қадам қўйиб кўрчи, — директор қўлини бигиз қилиб, юқори кўтарди, шўх кулиб қўйди.— Қадам қўя олмайсан ҳам. Биласанми, сен кимсан? Карвонбошисан. Марказқўм аъзосисан. Депутатсан. Бир сўз билан айтганда, республика партия ва ҳукуматининг шу кичик шаҳримиздаги мухтор вакилисан. Аммо талтайиб кетма. Ўзингга ортиқча бино қўйма. Кибр-ҳаво кўчасига кирма. Асло кирма! Уқдингми ўғлим?

— Раҳмат, уста, — Абдубаннон ҳам ўрнидан турди. — Минг бор раҳмат.

Тунда Ўзбекистон ССР Олий Советига ҳисобот ёзиб, мулоҳазаларини баён қилаётганида Абдубаннон бошқа бир воқеани эслади. Ўзича кулимсираб қўйди. Тушликка чиқишганди ўшанда. Абдубаннон устози Тўхтасин акага чой қуйиб узатди, Кейин дабдурустдан:

— Уста, мана сиз Олий Совет депутатисиз, — деб қолди. — Қани, айтинг-чи, нималар қилаяпсиз?

— Буни депутат бўлганингда биласан, ука, — Тўхтасин Хожиматов Абдубаннопнинг елкасига қўлини ташлади. — Ҳа, бошга тушмай тушуниш қийин. Наказлар, сўровлар, одамларни қабул қилиш... Эҳ-ҳе, булар гапирган билан тушуниб бўлмайдиган ишлар. Бошингга тушсин ука, бошингга тушсин...

Абдубаннон шолғомдай қизариб ўтирарди. Тўқувчилар эса қотиб-қотиб кулишди. Буни қарангки, роппа-роса ўн йил ўтгач, Абдубаннон Умаров 374-Маориф сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. Сайловчилар билан учрашувда устоз ўша ҳангомани эслатиб, ҳаммани роса кулдирди:

— Ким яхши ишласа, мана шунақа эл назарига тушади, — деди у. — Бу —катта бахт. Уни ардоқлаш, қадрига етиш керак. Аслини олганда эл-юрт хизматида ҳамиша камарбаста туриш бахтидан юксак, олий ҳеч нима йўқ оламда...

— Ҳа, намунча ўз-ўзингизча куласиз?

Абдубаннон хотини кириб, анчадан буён уни кузатиб турганини шунда билди. Маҳфуратхон токча ёнида бошини ҳиёл эгиб, унга термулиб турарди.

— Чой олиб кирсам, ишлаётган экансиз, — деди у стол устига чойнакни қўяётиб. — Фикрингизни бўлмай деб кутиб турган эдим.

Маҳфуратхон чойни қайтариб-қайтариб қуйди. Абдубаннон пиёлани олаётиб, «Раҳмат» деб қўйди-да, шоша-пиша яна нималарнидир ёза бошлади.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
Марғилон шаҳри.

ПАХТАЗОР ЧОРЛАЙДИ

Акмал ПЎЛАТ.

Тўлқинланмай дарё суви тошарми,
Ҳайт, демаса бедов тоғдан ошарми,
Отингга қамчи бос, пахтакор ўртоқ!
Шу дамда ғанимат ҳар минут, ҳар чоқ.
Сени десам дилда қайнайди илҳом,
Сенга олқиш, сенга ҳурмат, ассалом.
Олтмиш баҳор кўрар бу йил элимиз,
Завқу шавққа тўлди яна дилимиз.
Улуғ тўйга керак муносиб совға,
Муносиб совға деб босавер олға,
Пахталар чамандек очилган чоқда,
Юз минглаб тонналар турар чаноқда.
Беш миллион уч юз олтмиш минг тонна,
Янги чўққиларга олтиндан зина.

Мўл ҳосил деб уладинг кунларни тунга,
Тайёрлан шарафли улуғ якунга.
Тарози кўрсатар ишнинг салмоғин,
Ҳеч киши қолмасин тишлаб бармоғин.
Қанча кучинг бўлса тезроқ ишга сол,
Заррача беғамлик ўзингга завол.
Завқли қаҳқаҳамиз чиқсин авжига
Дарёлар тўлгансин меҳнат мавжига.
Пахтазорда сузсин минглаб кемалар,
Ортда қолсин биз ўйлаган чамалар.
Капитанлар оқ денгизнинг шунқори,
Баҳодир, қаҳрамон қаторда нори.
Теримчилар жавлон урсин майдонда,
Зафар деган овоз чиқсин ҳар ёнда.
Унутмангиз машиналар кучини,
Теримдаги ҳал қилувчи бурчини.

Беш миллион уч юз олтмиш минг тонна,
Янги чўққиларга олтиндан зина.

Терган пахтанг олтин, кумуш, олмосми,
Қарчиғайлар катта довруғ солмасми,
Қарчиғайлар катта довруғ солганда,
Ер-дўстлари ундан ибрат олмасми?
Дарёларнинг суви лим-лим оқарми,
Лимиллаб оқмаса элга ёқарми,
Ҳай-ҳайлаб қувмаса чавандоз отин,
Айтингларчи, зафар унга боқарми?
Бор бўлгин ҳамиша, азиз пахтакор!
Ўзингсан бизларга шараф ифтихор!
Сен меҳнаткаш, ёвқур, одам сараси,
Хирмонинг қаддига олам қарасин.

Енгиб ўтдинг об-ҳаво ғовларин,
Мажағладинг «оқ олтин»нинг ёвларин.
Тўрт фасл ишладинг мардона чунон,
Офарин дер халқим сенга ҳар қачон.
Ҳеч бир мушкул тўсолмади йўлингни,
Меҳнатда енгилмас олтин қўлингни.
Бир томонда тошқин бўлди даҳшатли
Бир томонда қўрқинчли сел кулфати.
Бир томонда сув кам, ғўзалар чанқоқ,
Бир томонда жала, ерларинг ботқоқ.
Ҳаммасин сен қилдинг жангда тор-мор,
Нур сочди йўлингга яшнаган баҳор.
Устозлар ишлатди ҳунарин тоза,
Бошқалар ҳам олди ундан андоза.
Тажриба, маҳорат кўрсатди кучин,
Пахтакор бажарди шарафли бурчин.

Мўл ҳосилга тўлди олтин далалар,
Қандай бахтли бизнинг завқли паллалар.
Бўрондек ҳайқириб босамиз олға
Теримда ишлаймиз қўл бериб қўлга.
Помир тоғларидек баланд хирмонлар,
Мардлик, жасоратдир бизнинг ҳар онлар.
Майдонда тўкамиз яна ҳалол тер,
Синовдан ўтади бунда ҳамма шер.
Мададкордир бизга съезд қарори.
Пахтадир халқимнинг номус ва ори.
Элимда яқиндир тўю тантана,
Янграйди шўх қўшиқ, ялла лар яна.
Пахталар чамандек очилган чоқда
Юз минглаб тонна миз турар чаноқда
Беш миллион уч юз отмиш минг тонна,
Янги чўққиларга олтиндан зина.

Ўлкамда от сурар ўн икки шунқор,
Ҳаммаси аҳдида қатъий, барқарор.
Тошкентим, Бухоро, машҳур Самарқанд,
Андижон, Фарғона дилларга пайванд
Наманган, Хоразм, азамат Сурхон,
Минг яша дунёда, доим бўл омон.
Қашқадарё, чўл юлдузи Жиззах шер,
Мардларинг майдонда «мана бизлар» дер.
Саҳроларни бўстон қилган Сирдарё,
Тўлқин ур, тўлиб-тош шўх сойдек гўё.
Жонажонсан, азиз Қорақалпоғистоним,
Ўзингсан ҳамиша ялла м, достоним.
Терим чоғи босинг яна илгари
Тоғ кўтарган баҳодирлар сингари.

Тўлқинланмай дарё суви тошарми,
Ҳайт, демаса бедов тоғдан ошарми,
Отингга қамчи бос, пахтакор ўртоқ,
Шу дамда ғанимат ҳар минут, ҳар чоқ.
Сени десам дилда қайнайди илҳом,
Сенга ҳурмат, сенга олқиш, ассалом!

«ЗАНГОРИ КЕМАЛАР» УЧУН ПАХТА МАЙДОНЛАРИ

◆ **ГУЛИСТОН**

Комсомол районидаги «Коммунизм» колхози пахта терими олдидан ғўза баргини тўктиришга Мирзачўлда биринчи бўлиб киришди. Бу ерда ғўзаларни ердан туриб дорилайдиган аппаратлар ишга солинди. Бутун майдон ана шу аппаратлар ёрдами билан дориланади. Қўриқдаги Оқолтин ва Боёвут районларининг хўжаликлари ҳам ғўзаларни дефолиация қилишга киришдилар. Бу районларнинг пахтазорлари узра қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётлари учиб турибди.

Мирзачўл механизаторлари беш йилликнинг иккинчи йилида 280 минг тонна «оқ олтин»ни машиналар билан теришга қарор қилдилар. Бу эса бутун ҳосилнинг 80 процентини ташкил этади.

◆ **ТЕРМИЗ**

Термиз авиация корхонасининг коллективи юзлаб гектар майдондаги ғўзаларни ҳаводан дефолиантлар билан дорилайди. Ҳозир самолётлар Сурхондарё областидаги деярли барча пахтакор районларда ишлаб турибди.

Александр Марчукевич билан Олимжон Холматов бошчилик қилаётган экипажлар катта муваффақиятга эришмоқдалар. Улар ғўзаларни биринчи йил дефолиация қилаётганлари йўқ. Қишлоқ меҳнатчилари уларнинг иш сифатига ҳамиша юксак баҳо берадилар. Илғор экипажлар янги мавсумга ҳам пухта тайёргарлик кўриб, уни аъло баҳо билан ўтказишга қарор қилдилар.

Термиз авиаторлари бу йилги мавсумда 170 минг гектар майдондаги ғўзаларни дефолиация қилишлари лозим. Корхона коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақага қўшилиб, планлаштирилган бутун иш ҳажмини энг қулай муддатларда ва юқори сифатли бажариш мажбуриятини олди.

◆ **БЕРУНИЙ**

Беруний районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» совхози далаларни ҳаводан дорилашга киришди. Бу билан автоном республикада ғўзаларни дефолиация қилиш бошланди.

Қорақалпоғистон пахтакорлари юбилей йилида етиштирилган «оқ олтин» ҳосилининг камида 70 процентини қўл меҳнатидан фойдаланмай йиғиб-териб олишни мўлжалламоқдалар. Пахта майдонининг 90 минг гектардан кўпроғи машина терими учун ажратилди. Граждан авиацияси Украина бошқармаси самолётларининг отряди ғўзаларни дефолиация қилишда Нукус авиация корхонасига ёрдам беради.

◆ **ШОФИРКОН**

Район меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида она-Ватанга 47,5 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш ва ҳосилнинг 30 минг тоннасини «зангори кема»лар бункеридан тўкишга аҳд қилишган. Райоининг 14 минг гектарлик пахта майдонида зиммага олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада мўлкўл ҳосил етиштирилди.

Юбилей йилида район деҳқонлари машина теримига тайёргарликни барвақт бошлаб юбордилар. Дефолиация ўтган йилдагидан 10 кун олдин бошланди. Бу ишга райондаги Ленин номли, Охунбобоев номли колхозлар ва Ильич номли совхоз биринчи бўлиб киришди.

Областнинг Навоий ва Ромитан районларида ҳам дефолиация қизғин бошлаб юборилди.

Фрунзе номли колхоз меҳнаткашлари юбилей йилида 5 минг тонна яъни кўзда тутилганидан икки ярим баравар кўп силос бостириш мажбуриятини олиб, Хива районидаги барча хўжаликларга ибрат кўрсатдилар. Суратда: кунлик графикни икки ҳисса адо этаётган комбайнчилардан (чапдан) Абдушариф Вапоев ва Уринбой Майлиевни кўриб турибсиз.

К. Отаев фотоси. (ЎзТАГ).

оламда нима гап

ЭНГ МУҲИМ ВОҚЕА

РИМ, (ТАСС). Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги муносабати билан Исроил Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Исроилда эълон қилинган мурожаатида бундай дейилади: Улуғ Октябрь социалистик революцияси XX асрнинг энг муҳим воқеаси бўлиб, кишилик жамияти тараққиётининг бутун боришини ўзгартириб юборди, капитализмдан социализмга ўтиш даврини очиб берди.

Октябрь революциясидан кейин Совет Иттифоқида социалистик жамият барпо этилганлиги, деб таъкидлаб ўтилади мурожаатда, социализмни амалга ошириш мумкин эканлигини, социализм синфий эксплуатация ва миллий жабр-зулмни абадий тугатиб, инсон эркинлигини, халқларнинг тенглиги ва дўстлигини таъминлаш учун социал-иқтисодий ва сиёсий шарт-шароитларни вужудга келтиражагини бутун дунё меҳнаткашларига исбот қилиб берди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги бутун дунё меҳнаткашларининг, бутун тараққийпарвар инсониятнинг, инсониятни муҳтожлик ва урушдан халос қилишга интилаётган барча кишиларнинг байрамидир, дейилади ҳужжатда.

СССРнинг иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонган ғалабаси, унинг империалистларнинг аралашувини жиловлаб турган куч-қудрати туфайли, деб уқтириб ўтилади мурожаатда, Европа ва Осиёда, шунингдек Америка қитъасидаги Кубада социалистик революциялар ғалаба қозонди, жаҳон социализм системаси вужудга келди, янги давлатлар нокапиталистик тараққиёт йўлига ўтди, халқаро коммунистик ҳаракат кенгайди ва мустаҳкамланди, социализм ғоялари ер куррасининг ҳамма қисмида жуда кенг халқ оммасининг онгига сингиб кетди.

Ҳужжатда яна бундай дейилган: Октябрь революцияси мамлакати мислсиз социал муваффақиятларга эришди. Совет Иттифоқида инсоннинг асосий ҳуқуқлари амалга оширилди. Социализм меҳнат аҳлининг, совет ёшларининг бахтли ҳаёт кечиришини таъминлади. Капитал мамлакатларида иқтисодий, молиявий, социал ва ахлоқий танглик кескин тус олган бир пайтда социалистик Совет Иттифоқи капитализмнинг иқтисодий кризислари ва иллатларидан холи бўлиб, унинг экономикаси планли ривожланмоқда, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси муттасил юксалиб бормоқда.

Октябрь революциясининг 60 йиллиги нишонланаётган йилда эълон қилинган СССР янги Конституцияси лойиҳаси, дейилади мурожаатда, 1936 йил Конституцияси қабул қилинганидан буён мамлакатда рўй берган туб ўзгаришларни акс эттиради. СССР ҳозирги кунда ривожланган социализм мамлакати бўлиб, социализмнинг олий босқичи — коммунизм сари олға бормоқда. Совет Иттифоқи тараққиётининг ҳар бир янги босқичи социалистик демократияни ривожлантиришнинг ҳам юксак босқичидир. Совет Иттифоқидаги демократия чин демократиядир. Бундай демократия шароитида меҳнаткашлар оммаси Совет давлатини бошқаришда амалий равишда иштирок қилмоқда.

Исроил Коммунистик партияси Марказий Комитети жаҳондаги кучлар нисбати ўзгарган бир шароитда империализм билан социализм ўртасидаги идеологик курашнинг аҳамияти ўсди, деб таъкидлайди. Империалистлар инсоннинг ҳуқуқлари ва халқларнинг эркинлигини гўё ҳимоя қилган бўлиб, Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши пропагандани авж олдириб юборди.

Исроилдаги ҳукмрон сионист доиралар ва АҚШ ҳамда бошқа капитал мамлакатларидаги реакцион сионист ташкилотлар уюштираётган антисовет кампаниялар «совуқ уруш» тарафдорлари кескинликнинг юмшатилишига қарши олиб борилаётган қўпорувчилик ҳаракатларининг муҳим бир қисмидир. Антисоветизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш — тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашнинг таркибий қисмидир, деб уқтириб ўтилади Исроил коммунистларининг мурожаатида.

АФРИКА МУГУЗИ РАЙОНИДАГИ АҲВОЛ

НАЙРОБИ

Аддис-Абебадан олинган хабарларга кўра, шу ҳафта давомида Эфиопия қўшинлари «Ғарбий Сомали озодлик фронти» деб аталмиш отрядларнинг Дире-Дауа шаҳрига қилган бир неча ҳужумини қайтардилар. Шу отрядлар составида Сомали ҳарбий хизматчилари ҳам жанг қилмоқдалар. Эфиопия ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида айтилишича, ҳозир мамлакатнинг шарқидаги катта Жижига шаҳри районида қуролли тўқнашувлар бўлмоқда.

Жибутидан олинган хабарларга кўра, шимолий чегарада Эфиопия билан Сомали ўртасида иккала мамлакат самолётлари иштирокида ҳаво жанги бўлган.

(ТАСС).

ПОРАХЎР ГУБЕРНАТОР

НЬЮ-ЙОРК. Порахўрлик Америка ҳаётининг ажралмас бир қисми бўлиб қолган. Балтимор шаҳрида Мэриленд штати губернатори М. Мэндел устидан бўлиб ўтган суд буни яна бир марта кўрсатди. Штатнинг олий мансабдор шахсини федерал жюри қарийб 400 минг доллар пора олишда айбдор деб топди.

Шу маблағдан анча қисмини йирик «Марлборо» ипподромининг эгалари берган. Мэндел эса уларга ипподромдан олинадиган фойдани кўпайтиришга имкон берувчи қонун чиқаришга кўмаклашган.

Балтимордаги суд мажлиси порахўрнинг юксак лавозимдаги амалдор бўлганлиги учунгина эмас, шунингдек губернаторни жазоланишдан сақлаб қолишга уринган мўътабар сиёсий кучларнинг кирдикорлари фош бўлиб қолганлиги туфайли бутун мамлакат миқёсидаги можаро тусини олди. Мэндел биринчи марта ўтган йил декабрь ойида суд қилинганди. Суд маслаҳатчиларидан бири уни оқлаб ҳукм чиқарган тақдирда унга ва жюрининг бошқа аъзоларига 10 минг доллар ваъда қилинганлигини айтгандан кейин иш тўхтатиб қўйилган эди.

Иккинчи судда ҳам суд маслаҳатчиларига ҳар жиҳатдан тазйиқ ўтказишга уриниб кўрилди. Шунинг натижасида жюри 12 кун давомида бир ҳукм чиқара олмади. Губернаторнинг забардаст ҳомийлари уни иккинчи марта қутқариб қололмадилар. Чунки суд текшируви давомида Мэндел иштирокида бир қанча порахўрлик, қимматбаҳо қоғозлар билан ғайри қонуний операциялар қилинганлиги, ер олиб сотганлиги каби кўпгина янги фактлар аниқланди.

Шунга қарамай, у бу гал ҳам сувдан қуруқ чиқиш ниятидадир. Ҳеч нимани билмагандек ўз лавозимини эгаллаб турган шу губернаторнинг адвокатлари ҳукм устидан шикоят қилиш, яна бир марта текшириш ўтказишни талаб қилмоқчилар. Бунинг учун етарли вақт бор. Маслаҳатчиларнинг ҳукми асосида ҳаракат қилаётган судья жазо чораси тўғрисидаги қарорини фақат 7 октябрдагина эълон қилади.

Н. СЕТУНСКИЙ,
[ТАСС мухбири].

ЎЛКАМИЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

ТЎКИН ДАСТУРХОН

Иштихон районидаги Свердлов номли совхозда бўлганмисиз? Унинг боғларида пишиб етилган, ғужумидан бол томган узумидан татиб кўрганмисиз? Қандинаввотни доғда қолдирган кишмиш майизларини айтмайсизми.

Совхоз ўзининг узуми-ю майизлари билан фақат Самарқанд областида эмас, республикамизда ҳам донг таратган. Совхоз узумининг мазасини москваликлар, ленинградликлар, узоқ шарқликлар ва новосибирскликлар ҳам яхши билишади.

Бундан 14 йил муқаддам Тўсинсой, Қурлисой, Оқтепасойдаги ғаллачилик, чорвачилик билан шуғулланиб келган колхозлар бирлаштирилиб боғдорчилик совхози ташкил қилинди. Совхозга Свердлов номи берилди. Соҳибкорлик қўй-қўзи изидан юрган, ғаллачилик билан шуғулланиб келган сойликларга янги касб. Лекин уларнинг ота-бобоси деҳқон ўтгани учун тезда боғдорчиликка қовушиб кетишди.

Сойлар ва адирликларга ток, олма, нок, беҳи, қўйинг-чи анор-анжиргача экилди. Ғалла экилиб, пода кезиб юрган ерларга бу ёқди шекилли, ток қаламчалари туб отиб, япроқ ёйди. Баҳор ёмғиридан бир яшнаб, сўнг қип-қизил тақир ерга айланадиган сой-адирликларда боғ-роғлар бунёд этилди. Токзорларнинг яшил денгизи ял-ял яшнаб кўзни оладиган бўлди.

Совхоз ташкил этилган 1964 йилда 500 тонна узум топширилди. Ҳосилдорлик аранг 37 центнерга борди. Ўтган йили эса совхоз миришкорлари эл дастурхонига 7000 тонна ширин-шакар узум тортиқ қилдилар. Бу, 1964 йилдаги ҳосилдан 14 баробар кўп. Ҳар гектар токзордан 76 центнердан узум олинди. Ўтган йил фақат узумнинг ўзидан совхоз 3 миллион сўмдан кўпроқ даромад қилди. Бу юксакликка қандай эришилди, дерсиз.

— Шу йиллар ичида, — дейди совхоз партия ташкилотининг секретари Б. Муҳаммадиев, — совхозимизнинг токзорлари кенгайиб, 1000 гектардан ошиб кетди. Ҳамма экинлар каби ток ҳам парваришни яхши кўради. Унинг иши фақат ток очиш ва кўтаришдангина иборат эмас. Бу инжиқ мевага ҳамиша эътибор керак. Вақтида суғорилмаса, ҳомток қилинмаса, новдалари тарвақайлаб кетади. Занг кўпаяди. Ҳосилдорлик пасаяди. Шунинг учун соҳибкор боғбонларимиз бутун агротехника тадбирларини ўз вақтида ва сифатли ўтказадилар. Иккинчидан токзорлар вақтида озиқлантириб турилиши шарт. Маҳаллий ўғитга тўйдирилмаса ғужум майда бўлади, узум бошининг ғози қочади. Учинчидан, боғда ҳамма ҳам ишлайвермайди. Деҳқончилик сир-асрорларини биладиган боғбонларгина токчилик билан шуғулланади. Шунинг учун кадрлар масаласига катта эътибор берилпти. А. Жуманов, Т. Тоғаев, Э. Раҳмонқулов, Ш. Одилов, Ш. Товбаев, Ҳ. Саримсоқов, О. Хўжабеков каби омилкор кишилар токчилик бригадаларига саркорлик қилаётганликлари фикримизнинг далилидир.

Меҳнатдан келган бойлик совхознинг жамолини кунда бир яшнатмоқда. Совхознинг марказий посёлкасидаги асфальт бўйлаб терилган турна қатор шинам уйлар, улар қаршисидаги яшил токзорлар киши ҳавасини келтиради. Ҳозир 100 дан зиёд ишчи ва хизматчи шахсий енгил автомашиналарига эга. 700 кишининг мотоцикли бор. Хонадонлар электр, водопровод билан таъминланган, газлаштириш давом этмоқда. Совхоз меҳнаткашларига ҳар томонлама шарт-шароитлар, қулайликлар яратилмоқда. Бу ерда 10 медпункт, 4 клуб, 27 магазин, 3 маданият уйи, 5 кутубхона ва бошқа маданий-маиший муассасалар эл хизматида. Совхоздаги 1515 нафар пенсионерлар учун давлат ҳар йили 390 минг 400 сўм пул ажратмоқда.

Совхоз территориясида етиштирилган мева ва узум маҳсулотларини қайта ишлаш учун завод бунёдга келтирилмоқда. Свердлов номли совхоз бундан кейин совхоз-завод деб аталади.

Совхоз боғларида бу йил ҳосил ҳар қачонгидан сероб. Қуёшдан нур эмиб, пишиб етилган узумлар ғужумларининг боли тилни ёради. Чексиз токзорларда яшил япроқлар орасида узум бошлари олтиндек ва қора ақиқдек товланиб кўзни олади. Боғда узум узиш авжида. Соҳибкор қиз-йигитларнинг ва уста боғбонларнинг қўли-қўлига тегмайди. Кунига ўнлаб тонна узум ортган машина, тележка карвонлари қабул пунктларига қатнаб турибди. Сархил узумлар билан шаҳарликлар дастурхони маъмур.

Тўйга тўёна билан бориш халқимизнинг яхши удуми. Иштихон районидаги Свердлов номли совхоз миришкорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйига улкан дастурхон тайёрлашяпти. Бу дастурхонда 7500 тонна кишмишу чарос, ҳасайнию ҳусайни, 210 тонна анвои мевалар бор. Новвати нокдан тортиб қирмизи олмагача, шафтолидан тортиб анору анжиргача, беҳи, олхўрилар ҳаддан ташқари кўп. 850 тонна майиз ана шу дастурхонга файз киритади.

Юбилей йили улкан дастурхонини маъмур қилиш, унинг тўкин-сочин бўлиши йўлида астойдил хизмат қилаётган боболеҳқонлар, хирмонингизга барака!

М. САФАРОВ,
Ю. ЗИЁДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БРЮССЕЛЬ

«Минер э металлюржи роданж — атюс» [ММРА] компаниясининг Бельгия — Люксембург чегарасида жойлашган заводлари металлургларидан бир ярим мингдан зиёд киши яна ўз ишини тўхтатди.

Меҳнаткашлар корхона эгаларидан ҳамда Бельгия ва Люксембург ҳукуматларидан компания заводлари ёпилишининг олдини олиш ва иш билан банд бўлишни гарантиялаш тўғрисида берган ваъдаларини бажаришларини талаб қилмоқдалар.

МАДРИД

Испанияда деярли сўнгги қирқ йил мобайнида биринчи бор Мадриддаги «Бельяс артес» кинотеатрида Сергей Эйзенштейннинг «Потёмкин броненосеци» фильми намойиш қилинди.

Франкочилар режими даврида Испанияда бу кино лентани намойиш қилиш тақиқланган эди. «Потёмкин броненосеци» фильми ҳозир мамлакатда ўтаётган атоқли совет кино режиссёри Сергей Эйзенштейн кинофильмлари ҳафталиги доирасида кўрсатилди.

БРИСТОЛЬ

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб Бристолда ўтказилган концерт кўпгина англияликлар учун узоқ вақт эсда сақланиб қоладиган ёрқин воқеа бўлди.

Концерт бу шаҳарда бўлаётган ҳаваскорлар халқаро санъат фестивали доирасида ўтди. Бристоль кўргазма марказига тўпланган шаҳарликлар ва кўп сонли меҳмонлар Ленинград ва Воронеждан келган ҳаваскор хореографик коллективларининг ёш қатнашчиларини завқ-шавққа тўлиб олқишладилар.

Муниципаль кенгаш аъзоси, Англия — Совет дўстлиги жамияти маҳаллий бўлимининг раиси П. Биггс ТАСС мухбирига шундай деди: «Кўрганларим мени қойил қолдирди. Буни тасвирлаш учун сўз ҳам топаолмаяпман». [ТАСС].

Жаҳон ирқчиларининг режаларидан ташвишланмоқда

Жаҳон жамоатчилиги Совет Иттифоқининг Претория ирқчи режими қўлида ядро қуролининг пайдо бўлишига йўл қўйилмасин, деган талабини қўллаб-қувватламоқда.

◆ **ПАРИЖ**

«Орор» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни уқтириб ўтади: Жанубий Африка Республикасининг ҳукумати қатъий рад этганига қарамай, барча обзорчилар, мутахассислар ва давлат арбоблари Претория яқин келгусида ўзининг биринчи атом бомбасини портлатади, деган фикрни якдиллик билан изҳор қилмоқдалар. Жанубий Африка Республикаси ташқи ишлар министрининг, шунингдек содир бўлиши эҳтимол тутилган ҳолат учун ўз зиммасидаги масъулиятни рад этаётган АҚШ, Франция, ГФР каби давлатларнинг гапларига ҳеч ким ишонмайди. Жанубий Африка Республикаси, деб ёзади газета, атом бомбасини вужудга келтириш учун аввало Америка, Ғарбий Германия ва Англия технологиясидан фойдаланди. Аммо Франция ёрдам бермаганида бу мамлакат қитъадаги биринчи ҳарбий давлатга айланиши мумкин эмас эди.

◆ **ВАШИНГТОН**

АҚШ Президенти Ж. Картер матбуот конференциясида бундай деди: бизнинг бевосита сўровимизга ва бошқа мамлакатларнинг сўровига жавобан Жанубий Африка Республикаси тинчлик мақсадлари ёки ҳарбий мақсадлар учун ҳеч қандай ядро қурилмалари тайёрланмаётир ва тайёрлаш ниятида эмас, Жанубий Африка Республикасида ядро қурилмалари ҳозирда ҳам, келгусида ҳам синаб кўрилмайди, деб бизга хабар қилди.

Президент АҚШ «воқеаларнинг боришини бундан буён ҳам шубҳасиз зўр эътибор билан кузатиб туради», деди. Ж. Картер «Жанубий Африка Республикасини бошқа мамлакатлар билан биргаликда ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани имзолашга рағбатлантириш учун зўр бериб яна ҳаракат қиламан», деб ваъда берди.

«Нью-Йорк таймс» газетаси шу матбуот конференцияси тўғрисида хабар бериб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: Жанубий Африка Республикасида уранни сараловчи завод бор. Бу урандан ядро қуролини вужудга келтириш учун фойдаланиш мумкин. Жанубий Африка Республикаси бу ураннинг халқаро майдонда назорат қилиб турилишига йўл қўймаётир.

◆ **БОНН**

«Франкфуртер альгемайне» газетаси кечаги сонида қуйидагиларни ёзади: ҳозирги вақтда Жанубий Африка Республикаси ирқчилар режимининг ядро қуролини ишлаб чиқариши учун «зарур шартларнинг ҳаммаси» мавжуддир. Газета бунинг учун аввало «АҚШ, Англия, Франция ва ГФР каби мамлакатлардан ЖАР олиб турган ёрдам туфайли «техникавий заминлар» вужудга келтирилганлигини таъкидлайди.

Мабодо Яхши Ният бурунида яқин орада биринчи атом бомбаси портлатилар экан, деб ёзади «Рейнише пост» газетаси, бунинг учун саноати тараққий этган Ғарб мамлакатлари, шу жумладан ГФР ҳам айбдор бўлади. Ғарб мамлакатлари қуролярогларни ва атом технологиясини етказиб бериш йўли билан Жанубий Африка Республикасидаги оқ танли ирқчиларга мададни кучайтирмоқдалар.

◆ **АККРА**

Ганада чиқадиган «Ганиэн таймс» газетаси ёзади: Жанубий Африка ирқчиларининг ядро бомбаси билан дўқ-пўписа қилишидан Африка чўчимайди. Ўз озодлиги ва мустақиллиги учун кураш олиб боришга қатъий қарор берган халқларни ҳеч нарсадан қўрқитиш мумкин эмас. Африка қитъасининг жанубида ирқчи режимларга қарши давом этаётган миллий озодлик ҳаракатларининг адолатли кураши ватанпарварларнинг тўла ғалабаси билан тугалланади.

Ҳиндистонлик меҳмонлар

Совет дўстлик жамиятлари иттифоқининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон парламентининг аъзолари — Ҳиндистон —Совет маданият жамияти активлари делегацияси Тошкентга келди. Бу делегация Ҳиндистон мустақиллигининг 30 йиллигига бағишланган Совет —Ҳиндистон дўстлиги ойлигида қатнашади.

Тошкентга келган ҳиндистонлик меҳмонлар орасида парламент аъзоси, Жаната партиининг бош секретари М. Лимайе, парламент аъзоси, Ҳиндистон —Совет маданият жамияти миллий кенгашининг бош секретари В. Рави, Орисса штати қонун чиқарувчи ассамблеясининг аъзоси Н. Сатпахти, Ҳиндистон —Совет маданият жамияти миллий кенгашининг бош секретари Л. Гхошлар бор.

26 август куни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов делегацияни қабул қилди.

Меҳмонлар шу куни чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда бўлдилар.

Делегация республикада бўлган чоғида Самарқандга ҳам боради.

[ЎзТАГ].

КУРАШ КЕСКИНЛАШИБ БОРМОҚДА

ИСЛОМОБОД, 26 август. (ТАСС). Покистон Марказий сайлов комиссияси 18 октябрда бўладиган парламент сайловида қатнашишга расмий равишда рухсат берилган партиялар ва гуруҳларнинг рўйхатини эълон қилди.

Рўйхатга олинган йигирмата партия ва гуруҳлар ўртасидаги энг асосий рақиблар — З. А. Бхутто бошчилигидаги собиқ ҳукмрон Покистон Халқ партияси ва Покистон Миллий уюшмаси сайловчиларни жалб этиш йўлида актив иш олиб бормоқдалар. Улар митинглар ва йиғилишлар ўтказмоқдалар, ўз партияларининг ташқи ва ички сиёсат масалаларида тутган йўлини тушунтириб бермоқдалар.

Покистон миллий уюшмаси марказий кенгашининг Лохурда бўлиб ўтган мажлисида ихтилофлар борлиги аниқланди. Шундай бўлса ҳам уюшма раҳбарлари диққат-эътиборни энг асосий миллий муаммоларга қаратишга, бўлажак сайловда ўринларнинг тақсимланишини проблемага айлантирмасликка даъват этмоқдалар. Бу ташкилотнинг бирлигига зарар етказиши мумкин. Миллий демократик партия ва Таҳрики истиқлол партиясининг вакиллари сайловда ўринларнинг тақсимланганлиги ҳусусида алоҳида норозилик билдирдилар.

Собиқ бош министр З. А. Бхутто Ларканда бўлиб ўтган митингда сўзга чиқиб, Покистон Халқ партияси сайлов олди платформасини узил-кесил тасдиқлаш учун Равалпиндида марказий ижроия комитети мажлисини ўтказади, деб маълум қилди. У 15 сентябрда сайлов арафасида мамлакат бўйлаб сафарга чиқади.

Номзодларни рўйхатга олиш тамом бўлиши олдидан Покистон Халқ партиясидан бир неча машҳур арбоблар — З. А. Бхутто ҳукумати вақтидаги собиқ министрлар шу партиядан чиқдилар. Бу аҳвол партиянинг сайловолди курашида муайян қийинчиликларни вужудга келтирди.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ТАСС

ЧЎЛДА ШАҲАР

Кура дарёсининг ўнг қирғоғида барпо этилаётган янги шаҳарнинг дастлабки бешта уйига пойдевор қўйилди. Шаҳарда Озарбайжоннинг бу ерда вужудга келтирилаётган йирик гидротехника комплекси — Шамхор ГЭСининг қурувчилари ва ишлатувчилари истиқомат қиладилар.

Шамхор лойиҳасини С. Я. Жук номидаги «Гидропроект» институтининг Боку бўлими мутахассислари яратган. Чўлда тўққиз ва ўн тўрт қаватли уйлардан иборат уй-жой массиви, маданият саройи, драма театри, савдо маркази, маиший хизмат корхоналари, ётоқхоналар, мактаблаб, болалар муассасалари, сузиш бассейни бўлган стадион барпо этилади.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Озарбайжонда 40 та янги шаҳар қад кўтарди. Уларнинг аҳолиси нефть ва темир рудасини қазиб чиқаряптилар, химиявий маҳсулотлар ва рангли металларни етказиб беряптилар.

ҚИММАТЛИ ЭКИН

Келаси йили Қозоғистонда қимматли яйлов экини — волоснец экилган ерлар 50 минг гектарга етади — ҳозиргидан икки баравар кўпаяди. Чўл зонасидаги хўжаликлар тўплаган яхши уруғлик ҳосили шунга эришишга имкон беради. Уруғлик экинзорларида 2,5 минг центнер — кейинги йилларда энг кўп ҳосил олинди. Бундан бир неча йил аввал қозоғистонлик селекциячилар етиштирган волоснец нави тез кўпаймоқда. Экин чўл шароитларида гектар бошига 30 центнердан бачки бермоқда. Унинг поясида каротин моддаси кўп. Павлодар областидаги «Октябрь 25 йиллиги» тажриба хўжалигида волоснец ўсган яйловларда боқилган буқачалар суткасига бир килограмм ва бундан кўпроқ семирмоқда.

ҚИШЛОҚ ЖАМҒАРМАСИГА

Универсал брикет пресси бир соатда хилма-хил ўсимлик хом ашёдан 2—4 тонна серозуқа хўраки брикет тайёрлаб чиқара олади. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалигини электрлаштириш илмий-тадқиқот институтининг олимлари шу прессни ишлаб чиқдилар. Москва областида брикет тайёрловчи дастлабки тажриба заводлари монтаж қилинди.

Институтда тухум тахлайдиган автомат ҳам ишлаб чиқилиб, саноат кўламида тайёрлашга тавсия этилди. У паррандачиларни қўл меҳнатидан тамомила ҳоли қилади.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

ТАРИХ — ЗАМОН ХИЗМАТИДА

Инсоният тарихида шундай улуғ сиймолар борки, уларнинг ҳаёти, қилган ишлари, босиб ўтган йўллари тарих саҳифаларини мисоли бир машъалдек ёритиб туради. Бу сиймолар ўз даврининг руҳи ва бутун зиддиятларинигина акс эттириб қолмасдан, балки, келажакка ҳам нур сочиб туради. Жаҳон маданияти тарихида абадий хотирланувчи ана шундай мутафаккирлардан бири Мирзо Улуғбекдир. Шунинг учун ҳам бу образ асрлар давомида жуда кўп олимлар, файласуфлар, санъаткорлар хаёлини банд этиб, уларга «ором бермай» келмоқда. Мирзо Улуғбек ҳақида, унинг буюк кашфиётлари ва фожиавий ҳаёти тўғрисида ўнлаб илмий ва бадиий асарлар яратилганки, шулардан бири таниқли адибимиз Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романидир.

Зўр маҳорат билан яратилган замон хизматидаги бу тарихий роман қисқа муддат ичида рус тилига таржима қилиниб, иттифоқ миқёсида кенг китобхонлар оммасига манзур бўлди. Маҳаллий ва марказий матбуотда асарга ниҳоятда юксак баҳо берилди. «...Чингизхон, темурланглар эмас, балки улуғбеклар тажрибаси инсон насли-насабини унинг ўз нигоҳи олдида юксак мартабага кўтаради, — деб ёзган эди атоқли совет ёзувчиси Ленин мукофоти лауреати Чингиз Айтматов «Литературная газета»нинг ўтган йилги ноябрь сонларидан бирида «Улуғбек хазинаси» муаллифининг 50 ёшлик юбилейи муносабати билан. — Агар улуғбеклар бошидан ўтган фожиалар тажрибаси бўлмаганида Улуғбекнинг ўзини ким ҳам биларди, жаҳон санъатида эса Шекспир, Гёте, Томас Манн ва ҳатто Толстой ҳам бундай юксакликларга кўтарилмасди. Инсон руҳининг барҳаётлиги буюк шахс тақдири билан боғлиқдир. Бундай шахс ҳамиша дунёга, ҳақиқатга тик боқади ва жаҳолатга, фикрий қолоқликка нисбатан муросасиз бўлади...». Машҳур адибнинг бу гаплари муаллифимиз олдида турган вазифанинг мураккаблигини яна бир марта таъкидлайди.

Ёзувчи Одил Ёқубов ўзи қаламга олган даврни чуқур ўрганиб чиққан. Айниқса Мирзо Улуғбек ва унинг ўғли Абдуллатиф, Али Қушчи, шайх Низомиддин Хомуш каби тарихий шахсларнинг ҳаёти, маърифат билан жаҳолат орасидаги кескин курашда ўйнаган ролларини тарихий жиҳатдан асосан тўғри акс эттириб берган. Албатта, тарихий ҳақиқатни яратишда ёзувчи бадиий адабиёт талабларига асосланган ҳолда тўқима образлардан ҳам кенг ва ўринли фойдаланган, лекин бу нарса асарнинг тарихий ҳаққонийлигига путур етказмаган, аксинча, ишонарли чиқишини таъминлаган. Энг муҳими, ёзувчи тарихий шахслар образини, биринчи навбатда, Мирзо Улуғбек образини яратишда масалага тарихий жиҳатдан тўғри ёндашган.

Дарҳақиқат, Мирзо Улуғбек нақадар машҳур сиймо бўлмасин, илм-фан соҳасида нақадар катта, оламшумул кашфиётлар яратган бўлмасин, у барибир ўз даври, ўз синфининг фарзанди эди. Агар ёзувчи Улуғбек характеридаги бу зиддиятларни бир зум эсидан чиқариб қўйганида эди, образга путур етказган, уни тарихий жиҳатдан сохталаштиришга олиб борган бўларди Адиб ўз асарида Улуғбек характеридаги на фақат фазилатлар, унинг ақл-заковати, донолиги, нодир салоҳияти билан бирга жиддий нуқсонлари ва инсоний заифликларини ҳам дадил кўрсатиб беради. Мирзо Улуғбек шу ақли, шу истеъдоди билан бир зум ҳам салтанатдан воз кечгиси келмайди, тиш-тирноғи билан тожу тахт учун олишади. Фақат умрининг энг сўнгги, энг фожиали дамларидагина у шундай етук ақл-заковатини, шундай нодир истеъдодини «бевафо тожу тахт» учун жувонмарг қилганидан пушаймон бўлади, афсус-надоматлар чекади. Ёзувчининг маҳорати ҳам шундаки, у Улуғбек образидаги бу инсоний заифликларни очгани сайин бизнинг буюк олимга муҳаббатимиз ортиб боради, чунки у зўр иродага эга бўлган жонсиз ҳайкал эмас, ҳар бир инсон каби кўп қирrали, жонли одам сифатида намоён бўлади.

Асарда тарихий руҳ ва тарихий даврнинг тўғри ёритилишида яна бир нарса қўл келган — у ҳам бўлса, Али Қушчи, Уста Темур, Самарқандий ва Қаландар Қарноқий каби халқ оммаси вакилларига кенг ўрин берилишидир. Булар хон ва амирларга қарши қўйилган шунчаки, ўткинчи образлар бўлмасдан, балки асар конфликтида муҳим роль ўйновчи, ўз ҳаёт йўллари, инсоний дардлари, қайғу-ҳасратлари, фожиалари, алам ва изтиробларга тўла кечмишларига эга бўлган, бошқача қилиб айтганда, китобхонни ларзага соладиган етук образлардир. Айниқса, устоз Улуғбекнинг руҳига, унинг қилган ишлари, йиққан кутубхонаси ва буюк илмий меросига умрларининг сўнгги дақиқаларигача содиқ қолган Али Қушчи билан оддий деҳқон фарзанди Қаландар Қарноқий образлари катта тарбиявий аҳамиятга моликдир. Чунки, бу образларга сингдирилган улуғ ғояларга садоқат масаласи, устозлар ва шогирдлар масаласи ҳамма давр ва ҳамма замон учун, жумладан, бутунги кун учун ҳам жуда муҳимдир.

Ва ниҳоят, асарнинг тарихий ҳаққонийлигини таъмин этган яна бир омил борки, у ҳам бўлса, ундаги реакцион кучлар тасвиридир. Баъзи бадиий асарларнинг заифлиги шундаки, уларда сатирик образлар жуда ибтидоий, жуда жўн қилиб тасвирланади. Натижада бу жўн одамлар билан курашувчи ижобий қаҳрамонларнинг ўзлари ҳам жўнлашиб қолади. «Улуғбек хазинаси» романида салбий қаҳрамонлар жўнлаштирилмаган, айниқса Улуғбекнинг маърифатпарварлик ишларига қарши қилич кўтариб чиққан руҳонийлар, уламолар, шайхлар, дарвешлар катта куч сифатида гавдалантирилган. Натижада нур билан зулмат, маърифат билан жаҳолат ўртасидаги кураш шиддатли тус олиб, бу курашда ҳар иккала томон қаҳрамонлари китобхон кўз олдида бутун борлиғича намоён бўлади.

«Улуғбек хазинаси» ўтмишнинг фожиавий манзараларини ўзида ёркин гавдалантирган асар. Лекин унинг сўнгги саҳифалари нур билан, халқимизнинг келажагига катта ишонч туйғулари билан йўғрилган. Асар охирида улкан олим ва ажойиб инсон Али Қушчи ўз шогирдларига қарата шундай дейди: «Абадул-абад эсларингда бўлгай. Мовароуннаҳр донишмандларининг ақл дурдоналари йиғилган бу ноёб хазина бўлғуси авлодларга, узоқ зурриётларимизга хизмат қилур. Зероким, Мовароуннаҳр элини чулғаган бу зулмат қанчалар чўзилмасин, бир кун эмас бир кун, бу қора булутлар тарқалиб, офтоб чиқажакдур. Бу хазинани кўз қорачиқларингиздай сақлангиз, сўнг ишонган шогирдларингизга топширингиз, улар ҳам ўз шогирдларига топширғай ва шу йўсин зурриётлардан зурриётларга ўтиб, элимиз осмонига офтоб чиққанда яшайдурғон бахтли авлодларимизга етиб борғай».

Боболар орзу қилган замон келди. Совет диёри ўзининг табаррук 60 ёшлик юбилейи арафасида ўтмишда яратилган барча маданий дурдоналарни халқ хизматига қўймоқда. Ўрта асрнинг буюк тафаккур машъалаларидан бири Улуғбекдан қолган илмий хазина ҳам совет даврига келиб кенг кўламда ўрганилмоқда ва оммалаштирилмоқда. Улуғбекнинг мураккаб ва ёркин сиймосини ўзида гавдалантирган бу роман ҳозирги кунда унинг хотирасига қўйилган яна бир ҳайкалдир.

Халқимиз жуда узоқ ва жуда мураккаб тарихий босқичлардан ўтган. Биз бу тарихни билмоғимиз керак. Улуғ пролетар ёзувчиси Алексей Максимович Горький айтганидек: «Ўтмишни билмай туриб, ҳозирги замоннинг чинакам маъносини ва келажак даврнинг мақсадларини тушуниш мумкин эмас». Тарих тажрибасини билиш давримизнинг чигал муаммоларини тўғри ҳал қилишга, курашларда эришилган озодлигимиз ва равнақимизни қадрлашга, порлоқ келажагимиз йўлининг режаларини аниқ белгилашга имкон беради.

Ёзувчи Одил Ёқубов асари моҳият эътибори билан шу мақсадга хизмат қилади. Шунинг учун ҳам биз ёзувчимизнинг кўп йиллик машаққатли меҳнати самараси бўлган бу асарни республика Давлат мукофотига лойиқ деб ҳисоблаймиз.

Раҳим БЕКЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Беруний номли республика Давлат мукофоти ва Вавилов медали лауреати.

Шабот ХЎЖАЕВ,
медицина фанлари доктори, профессор, ҚҚАССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби.

Исо ЖАББОРОВ,
философия фанлари доктори, профессор.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

29 АВГУСТ — 4 СЕНТЯБРЬ

29 АВГУСТ

ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Мультфильмлар. 11.00 — Ҳайвонот оламида. 12.00 — Бизнинг биография — 1965 йил. 15.05 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — А. П. Чехов. «Ваня тоға». 16.35 — Онамларнинг мактаби. 17.05 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 18.00 — Концерт. 18.30 — «Универсиада—77». 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳунар-техника билим юртлари янги ўқув йили олдидан. 19.45 — «Алан» ансамблининг концерти. 20.10 — Мурманск области меҳнаткашлари мусобақалашмоқдалар. 20.55 — Моцарт ва Сальери (фильм-опера). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.15 — И. Штраус асарларидан концерт. 23.50 — «Универсиада—77». 00.35 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.20 — Ҳаваскорлар концерти. 19.00 — Ҳунар-техника билим юрти янги ўқув йилида. 19.15 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 19.45 — Ахборот. 20.20 — Лирик концерт. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Нафосат оламида. 22.00 — «Вақт (Москва). 22.30 — Пахта далаларидан дараклар.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Дима Горриннинг мартабаси (бадиий фильм). 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — Ишчи —фахрли ном. 21.20 — Оловни бўйсундирувчилар (ҳужжатли фильм). 21.30 — Инсон ва қонун. 22.00 — Фильм-концерт.

30 АВГУСТ

СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Мультфильмлар. 11.35 — Моцарт ва Сальери (фильм-опера). 12.40 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Кинопрограмма. 15.30 — Лермонтов-рассом. 16.30 — Концерт. 17.15 — Ихтирочи. 17.45 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Янги ўқув йили олдидан. 19.45 — Экран дўстларни чорлайди. 20.45 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Бизнинг биография — 1966 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Футбол: «Динамо» (М) — «Нефтчи». 00.15 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Хайр, болалар боғчаси. 12.20 — Мандат (бадиий фильм). 18.25 — Ёз хотиралари. 18.50 — СССР Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида. 19.00 — Янги ўқув йилингиз муборак бўлсин. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 20.00 — Кино оламида. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Бир миллион «қаҳрабо дон» учун. 22.45 — Тун ҳам бўлди, кун ҳам бўлди (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Икки ҳаёт (бадиий фильм, 1-серия). 20.45 — Янгиликлар. 21.05 — Концерт. 21.45 — Реклама, 22.00 — Ҳужжатли фильмлар.

31 АВГУСТ

ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Фильм-спектакль. 11.25 — Концерт. 12.05 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.15 — СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари. 15.45 — Болалар учун бадиий фильм. 17.00 — «Поэзия». 17.45 — Горчичилар, қаердасиз! 18.30 — Илмий-оммабоп фильмлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Олий ўқув юртларида ва техникумларда янги ўқув йили олдидан. 19.45 — 1977 йил қўшиқлари. 20.10 — Спортлото. 20.20 — Бадиий фильм. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Сизнинг фикрингизча. 23.50 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Хайр, пионер ёзи. 12.00 — Концерт. 12.40 — Шеърият мухлисларига. 18.30 — Салом, мактаб. 19.00 — Олий ўқув юртларида ва техникумларда янги ўқув йили. 19.15 — Халқ контроли экрани. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Халқ бадиий ҳаваскорлари Бутуниттифоқ биринчи фестивалининг лауреати — Ўзбекистон бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерти. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерти (давоми). 21.50 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Ноз-неъмат бунёдкори. 22.45 — Сўнгги таътиллар (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Икки ҳаёт (бадиий фильм, 2-серия). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Концерт. 21.35 — Реклама. 21.45 — Йўловчи ва транспорт.

1 СЕНТЯБРЬ

ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Бадиий фильм. 12.10 — Бизнинг биография — 1966 йил. 15.00 — Илмий-оммабоп фильм. 15.30 — А. Гриннинг ҳаёти ва китоблари. 16.15 — Концерт. 16.45 — Шахмат мактаби. 17.15 — «Орлёнок». 18.00 — Фан оламида. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳар доим бўлсин қуёш. 20.15 — Конституция лойиҳаси ҳақида суҳбатлар. 20.45 — Киш ва Двапортфеля (бадиий фильм). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. 23.15 — Ҳужжатли фильм. 23.45 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун бадиий фильм. 12.20 — Фильм-концерт. 12.50 — Сўнгги таътиллар (бадиий фильм). 14.50 — «Санъат ғунчалари». 18.30 — «Биринчи қўнғироқ». 19.00 — СССР Конституцияси тўғрисида суҳбатлар. 19.15 — Совет турмуш тарзи. 19.45 — Ахборот. 20.00 — «Дўстлик» ансамбли ижро этади. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Қ. Дўстмуҳамедова ва А. Бозоров концерти. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Юбилей йилининг «оқ олтини». 22.45 — Душанбагача омон бўлсак (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ўтмиш садолари (бадиий фильм). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Пойтахт области далаларида. 21.25 — Алвидо қурол (телеспектакль, 1-қисм).

2 СЕНТЯБРЬ

ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Ҳар доим бўлсин қуёш. 11.30 — Киш ва Двапортфеля (бадиий фильм). 12.45 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Телевизион ҳужжатли фильм. 15.30 — Валентин Катаев ижоди. 16.30 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 17.00 — Ўғил болалар — яхши одамлар (бадиий фильм). 18.00 — Москва ва москваликлар. 18.30 — И. С. Бах. «6-инглизча сюита». 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Бугунги Вьетнам. 20.25 — Фильм-концерт. 20.55 — Бизнинг биография — 1967 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Голубой огонёк». 23.50 — Гимнастика бўйича халқаро мусобақалар. 00.35 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Биология. 13.00 — Душанбагача омон бўлсак (бадиий фильм). 14.40 — До-ре-ми-фа-соль. 18.30 — «Ёшлик». 18.55 — Вьетнам халқининг байрами. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Ахборот. 19.10 — Партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Ҳаваскор мақомчилар концерти. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган иттифоқдош республикалар телевизион фестивали. Молдавия телевидениесининг программаси. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Молдавия телевидениесининг программаси (давоми).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Маобит дафтари (бадиий фильм). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Ўқитувчилар учун консультация. 21.25 — Алвидо қурол (фильм-спектакль, 2-қисм).

3 СЕНТЯБРЬ

ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — АБВГДейка. 11.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.30 — Музикали программа. 12.00 — «Москвичка». 13.10 — «Здоровье». 13.40 — Музикали абонемент. 14.10 — 70-йиллар Америкаси (4-фильм). 15.15 — Мультфильм. 16.20 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 17.20 — Эртага — Бутуниттифоқ нефть ва газ саноати ходимлари куни. 17.35 — Концерт. 17.45 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Концерт. 19.50 — «13-стул». 21.00 — «Вақт». 21.30 — Футбол: «Торпедо» — «Шахтер». 22.45 — Концерт. 00.15 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — «Юлдузча». 11.30 — Т. Ҳасанов ва Т. Муллажонов концерти. 12.10 — Соялар чошгоҳда йўқолади (бадиий фильм, 7-серия). 13.15 — Илмий-оммабоп фильм. 13.35 — Дўстлик туфайли туғилган санъат. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Биринчи марта 1-синфга. 18.40 — «Ёшлик». 19.10 — Ахборот. 19.25 — СССР Конституцияси лойиҳаси сатрларида. 19.40 — Она шаҳрим — Тошкентим. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Куйланг, ёш хонандалар. 21.00 — «Вақт» (Москва). 21.30 — Пахтазор мардлар майдони. 22.30 — Қора карвон (бадиий фильм).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.35 — Душанба кўрсатувлари.

4 СЕНТЯБРЬ

ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 «Будильник». 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — «Орлёнок». 12.50 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Йилнинг 9 куни (бадиий фильм). 16.25 — Бугун — нефть ва газ саноати ходимлари куни. 16.40 — Концерт. 17.25 — Халқаро панорама. 17.55 — Мультфильм. 18.35 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.20 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 20.35 — Терговни билимдонлар олиб борадилар (телеспектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. 23.20 — Спорт программаси. 00.05 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 10.50 — Мультфильм. 11.00 — «Қувноқ стартлар». 12.00 — Қўғирчоқ театр. 12.30 — Вулқон билан биргамиз (бадиий фильм). 13.35 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 14.15 — Реклама. 18.00 — Мультфильм 18.20 — Бугун — Бутуниттифоқ нефть ва газ саноати ходимлари куни. 18.30 — «Баҳор» халқ рақс ансамбли ижро этади. 19.10 — Футбол. «Пахтакор» — «Шинник». 20.50 — Телефильм. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Телеминиатюралар. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.45 — Концерт.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/VIII да **Сўғд элининг қоплони,** 28/VIII да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/VIII да **Кўрмайин босдим тиконни,** 28/VIII да **Келинлар қўзғолони**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва цирки артистларининг гастроллари, «Сувда цирк» аттракциони.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Серафино; Халқ романи** (катта зал, кундуз ва кечқурун). **Олтин безгак; Синдбоднинг олтин саёҳати** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЧАЙКА» (11.45, 13.30, 18.00, 19.30), «ИСКРА» (20.30).

Оқ Бим Қора Қулоқ — «ЧАЙКА» (15, 21.00).

Картуш — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

●

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: халқ чолғу асбоблари, партитура ўқиш ва инструментовка, оркестр дирижёрлиги, режиссура ва актёр маҳорати, ўзбек тили, техника воситалари ва информацион ишлар (доцент ёки катта ўқитувчилар).

кафедра доцентлари: КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод (сиёсий иқтисод, ўзбек тилида, 2 ўрин), музика назарияси ва тарихи (чет эл ва рус музикаси тарихи, ўзбек тилида);

кафедра катта ўқитувчилари: фалсафа ва илмий коммунизм (диалектик материализм, ўзбек тилида), ўзбек тили, хор дирижёрлиги (вокал), режиссура ва актёр маҳорати (маҳорат ва режиссура, ўзбек тилида), саҳна нутқи (2), маданий-оқартув ишлари (ўзбек тилида (3);

кафедра ўқитувчилари: хор дирижёрлиги (6), фалсафа ва илмий коммунизм (ўзбек тилида), музика назарияси ва тарихи, жисмоний тарбия (2), актёр маҳорати ва режиссура (актер маҳорати, ўзбек тилида (2), саҳна нутқи (ўзбек тилида), саҳна техникаси ва спектаклни бадиий безаш, чет тили, рус тили (3), хореография, мактаб ва болалар кутубхонаси (ўзбек тилида), халқ чолғу асбоблари (4), оркестр дирижёрлиги (5), инструментовка ва партитурани ўқиш (3), маданий-оқартув ишлари (клубда оммавий ўйинлар режиссерлигининг асослари ва клубда оммавий-бадиий ишлар методикаси (ўзбек тилида), клуб сценарийлари (ўзбек тилида), маданий-оқартув ишларининг техник воситалари, фортепиано (4).

КОНКУРС МУДДАТИ — 23 сентябргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Высоковольтный массиви.

●

«УЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ 95-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1977—1978 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича малакали ишчилар тайёрлайди: металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-асбобсоз, фрезерчи, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, электр пайвандчи

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 14-24 ёшлилар қабул қилинади

Ўқиш муддати — 1-2 йил.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юртидаги ўқиш муддати доимий меҳнат стажига киради.

Билим юрти қошида 39-кечки ишчи ёшлар мактаби мавжуд.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши лозим: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), метрика ёки паспорт: 6 дона фотосурат (3х4 см.), автобиография, мактабдан характеристика

Машғулотлар — группалар комплектланганидан сўнг бошланади.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, ГСП, Тюльпановский проезд, 92-уй (1, 4, 17, 41, 69, 71, 24-автобусларнинг «Статуправление» бекати). Телефон: 66-85-85.

СПОРТ

МЕДАЛЛАР ШОДАСИ

Болгария пойтахтида жаҳон студент-спортчиларининг йирик анжумани — Универсиада мусобақалари охирлаб қолди. Спортнинг 11 тури бўйича ўтказилаётган баҳсларда совет спортчилари муваффақиятли иштирок этмоқдалар. Вакилларимиз саккиз кун мобайнида 67 та медални қўлга киритишди. Медалларнинг 23 таси олтин, 21 таси кумуш ва 23 таси бронзадир. Мусобақада куч синашаётган ўзбекистонлик спортчилар ҳам дуруст натижаларга эришмоқдалар. Пахтакор ўлка ёшлари совет спорти шарафини муносиб ҳимоя қилиб, СССР терма командаси жамғармасига ўз улушларини қўшмоқдалар. Жумладан универсиадада куч синашаётган тўрт вакилимиздан бири — қиличбоз Собир Рўзиев олтин медални олишга муяссар бўлган эди. Куни кеча яна бир хушхабар келди. Классик кураш полвонлари қатори беллашган тошкентлик Александр Баранов фахрий шоҳсупанинг учинчи поғонасига кўтарилиб, кўксига бронза медали тақибди. Спортнинг мазкур тури бўйича совет спортчилари икки олтин, тўрт кумуш, учта бронза медалига сазовор бўлишди.

БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИГА

«Оқ олтин» соврини учун қишлоқ футбол командалари ўртасида ўтказилган республика мусобақалари ниҳоясига етди. Ҳал қилувчи учрашувда «Узсельхозтехника» Бухоро район бирлашмасига қарашли «Трактор» командаси билан Фарғона области футболчилари учрашдилар. Учрашув «Трактор» командаси фойдасига (1:0) ҳал бўлди. «Оқ олтин» кубогини қўлга киритган бухоролик футболчилар эса Бутуниттифоқ мусобақасига йўлланма олдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — «Буратино кўргазмаси». 11.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — В. Суриков полотнолари. 12.30 — «Инсон. Ер. Коинот». 13.15 — Ашула ва рақс ансамблларининг Бутуниттифоқ байрами. 14.15 — Спортлото. 14.25 — Адабий суҳбатлар. 15.20 — «Универсиада-77». 15.50 — «Здоровье». 16.20 — 70-йиллар Америкаси (2-фильм). 17.20 — Музикали абонемент. 18.00 — Ҳайвонот оламида. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Концерт. 19.20 — Мультфильмлар. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — СССР Конституциясини муҳокама қиламиз. 20.55 — «Бергамолик Труф Фальдино» (бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Интервидение фестивали». 23.45 — «Универсиада-77». 00.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Доира рақсга чорлайди. 11.00 — Хайр, пионер ёзи. 11.30 — Шеърият мухлисларига. 11.50 — Спорт кўрсатуви. 12.20 — Соялар чошгоҳда йўқолади (бадиий фильм, 5-серия). 13.25 — «Замандас». 14.15 — Реклама. 18.00 — До-ре-ми-фа-соль. 18.30 — «Советский воин». 19.15 — Октябрь ва китоблар. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Санъат усталари». СССР халқ артисти Наби Раҳимов. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 21.50 — Врач суҳбати. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Йиғим-терим техникаси шайлигини текширамиз. 22.50 — «Ватан солдати» (бадиий фильм).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Концертнинг давоми. 10.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 11.15 — «Дугоналар». 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — Пешқадамлар рапорти. 13.30 — Чирчиқдаги «Ғунча» тикув фабрикасининг илғорлари учун концерт. 14.00 — Механизаторлар мусобақаси. 15.10 — «Ижодиёт оламида». 15.45 — КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга! 16.10 — Москва. «Меҳнат шон-шуҳрати йилномаси». 17.30 — Уйғур куйлари. 18.10 — Спорт эшиттириши. 19.00 — Чўлқуварлар учун концерт. 19.20 — «Ёшлик». 20.25 — Музикали глобус. 21.00 — Оқшом тароналари. 22.00 — Қишлоқ бадиий ҳаваскорларининг концерти. 22.30 — Мамлакатлар ва қитъаларда. 22.40 — «Тўйлар муборак». Вокаль-сюита. 23.00 — Футбол. «Спартак» (О) — «Пахтакор».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. — 09175. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 200.